

Sunday Samaj Weekly

Vol :17 : # 658: 24/05/2026 - 30/05/2026 www.samajweekly.com samajweekly @samajweekly

Punjabi, Hindi & English Newspaper- Uk&Eu Edition

ਸ. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਤੇ ਅਦਾਰਾ ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ ਵਲੋਂ ਕੋਟਿ-ਕੋਟਿ ਨਮਨ

ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ

ਜੇਕਰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੋਵੇਂ IAS ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਿਉਂ?, ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਵੱਡੀ ਟਿੱਪਣੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ (ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ) ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਤਿੱਖੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਟਾ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤਰੱਕੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੋਵੇਂ ਆਈ. ਏ. ਐੱਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਟੇ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ

ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤਰੱਕੀ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੱਥ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ

ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਨਤ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਚੰਗੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਮੰਗ 'ਤੇ ਸਵਾਲ

ਚੁੱਕੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਟਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤਰੱਕੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਨਾਗਰਤਨਾ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਚੰਗੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਚੰਗੀ ਕਮਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ: ਰਾਜੌਰੀ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਮੁਕਾਬਲਾ

ਜੰਮੂ: ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ਾਲ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਰਾਜੌਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਇਆ। ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਸੀ। "ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਲਗਭਗ 11:30 ਵਜੇ, ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ (ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ.) ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਰਾਜੌਰੀ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਮੋਗਲਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਇਆ," ਵ੍ਰਾਈਟ ਨਾਈਟ ਕੋਰ ਨੇ ਐਕਸ 'ਤੇ ਕਿਹਾ। ਇਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। "ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸ਼ੇਰੂਵਾਲੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ," ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਡੋਰੀਮਲ-ਗੰਭੀਰ ਮੋਗਲਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕੀ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ

ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ, ਫੌਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ (ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ.) ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਟੀਮ ਨੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਬਲ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਆਉਣ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੇਜਰ ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ ਬਰਾਕ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਫੌਜੀ ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਵਕੀਲ ਪੁਰਸਕਾਰ 2025 ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ: ਲੇਬਨਾਨ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਰੱਖਿਅਕ ਮੇਜਰ ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ ਬਰਾਕ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਵੱਕਾਰੀ "ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਿਲਟਰੀ ਜੈਂਡਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਫ ਦਿ ਈਅਰ ਅਵਾਰਡ" ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਰਾਕ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਦੌਰਾਨ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਲਈ 2025 ਦਾ "ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਿਲਟਰੀ ਜੈਂਡਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਫ ਦਿ ਈਅਰ ਅਵਾਰਡ" ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਥਾਈ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਯ' 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਜਰ ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ ਬਰਾਕ ਨੂੰ 2025 ਦਾ "ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਿਲਟਰੀ ਜੈਂਡਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਫ ਦਿ ਈਅਰ ਅਵਾਰਡ" ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਲੜਕੀਆਂ, ਭਾਈਚਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਰੱਖਿਅਕਾਂ ਲਈ ਲਿੰਗ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਊਟਰੀਚ ਯਤਨਾਂ ਲਈ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਰਾਕ ਲੇਬਨਾਨ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਅੰਤਰਿਮ ਬਲ (UNIFIL) ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਟੀਮ (FET) ਦੀ ਕਮਾਂਡਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਲੜਾਕੂ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਪਾਇਲਟ ਵੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 29 ਮਈ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਸ਼ਵ ਸੰਗਠਨ ਹਰ ਸਾਲ 29 ਮਈ ਨੂੰ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਰੱਖਿਅਕਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਿਵਸ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲਾ ਪਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਰਾਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ

ਤੀਜੀ ਔਰਤ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਲਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਵੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਰਾਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੇਜਰ ਸੁਮਨ ਗਵਾਨੀ ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਰਾਧਿਕਾ ਸੇਨ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਰੱਖਿਅਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਕੰਮ ਲਈ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

Samaj Weekly
ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ

Editor-in-chief
Devinder Chander
+44 7878 456 484

Editorial Office
Samaj Weekly
Samaj Media Enterprise Ltd
46 Summer Road
Erdington, Birmingham UK
B23 6UR
+44 7878 456 484
+44 121 565 4810
info@samajweekly.com
samajweekly@gmail.com

ਚੀਨ ਦੀ ਕੋਲਾ ਖਾਨ ਵਿੱਚ ਗੈਸ ਧਮਾਕੇ ਕਾਰਨ 82 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ: ਸਰਕਾਰੀ ਮੀਡੀਆ, 247 ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕੰਮ

ਚੀਨ: ਚੀਨ ਦੇ ਸ਼ਾਂਕਸੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੋਲਾ ਖਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 82 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਕੋਲਾ ਖਾਨ ਹਾਦਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਸਮਾਚਾਰ ਏਜੰਸੀ, ਸ਼ਿਨਹੁਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਧਮਾਕਾ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਬੀਜਿੰਗ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 520 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਕਸੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਕਿਨਯੂਆਨ ਕਾਉਂਟੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰਬਨ ਮੋਨੋਆਕਸਾਈਡ ਗੈਸ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ

ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਧਮਾਕਾ ਹੋਇਆ। ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਸਮੇਂ, 247 ਮਜ਼ਦੂਰ ਖਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਅਜੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਅਜੇ ਵੀ ਅੰਦਰ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਾਰਜ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਨਹੁਆ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਅੱਠ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਚਾਨਕ ਵਧ ਕੇ 82 ਹੋ ਗਈ। ਸਰਕਾਰੀ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਇੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਵਧਿਆ।

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹਰ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪੱਤਰਕਾਰਤਾ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ C.V. email: samajweekly@gmail.com ਉੱਤੇ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ।
Editor-in-chief : **Devinder Chander**
Mob: 07878 456 484
ਨੋਟ : ਪੱਤਰਕਾਰਤਾ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਕਲਾਸੀਫਾਈਡ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਕੈਮ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿੰਕ ਭੇਜ ਕੇ ਠੱਗਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ

ਲਿੰਕ 'ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਦੇ ਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਫੋਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਹੈਕ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਸੀਜੇਪੀ) ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸਾਈਬਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੀਜੇਪੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਲਿੰਕ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨਵੀਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਤੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੇਜ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ 42 ਸਕਿੰਟ ਦੇ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੂਨਾ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧੀ ਵਟਸਐਪ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹੇ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ

ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਲਿੰਕ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਟਸਐਪ

'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਇਹ ਲਿੰਕ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਿਸ਼ਿੰਗ ਲਿੰਕ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕੋਈ ਲਿੰਕ 'ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੇਗਾ

ਉਸ ਦਾ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਤੁਰੰਤ ਹੈਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਫੋਨ ਹੈਕ ਹੋਵੇਗਾ ਪੀੜਤ ਦੇ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਬੈਂਕ ਵੇਰਵੇ,

ਪਾਸਵਰਡ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਡੇਟਾ ਸਿੱਧੇ ਘੁਟਾਲੇਬਾਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਡੇਟਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ

ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਪੀੜਤ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਨੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਲਿੰਕ 'ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਨਾ ਕਰਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਬੱਚਤ ਮਿੱਟਾਂ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਸਾਈਬਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਤੁਰੰਤ ਸਾਈਬਰ ਹੈਲਪਲਾਈਨ ਨੰਬਰ 1930 'ਤੇ ਡਾਇਲ ਕਰੋ। ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਰੀ ਹੋਏ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਵਾਪਸ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪੈਟਰੋਲ, ਡੀਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਵਾਧਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਅੱਜ ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ 91 ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੁਣ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਬਜਟ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਗੜ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੇਲ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਇਸ ਤਾਜ਼ਾ ਵਾਧੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਪੈਟਰੋਲ ਦੀ ਕੀਮਤ 87 ਪੈਸੇ ਵੱਧ ਕੇ 98.64 ਰੁਪਏ ਤੋਂ 99.51 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਡੀਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ 91 ਪੈਸੇ ਦਾ ਉਛਾਲ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੁਣ ਡੀਜ਼ਲ 91.58 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 92.49 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡੀਜ਼ਲ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਲ-ਭਾੜਾ ਵਧਣ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮਹਿੰਗੇ ਹੋਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੇਲ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਮਾਹਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਇਸ ਵਾਧੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ (ਮਿਡਲ ਏਸਟ) ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਗੰਭੀਰ ਫੌਜੀ ਟਕਰਾਅ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ਵ

ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਸਮਾਨੀ ਚੜ੍ਹ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਬੀਤੀ 15 ਮਈ ਤੋਂ ਇਸ ਵਧੇ ਹੋਏ ਬੋਝ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜੇਬ ਤੇ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਲੋਂ 15 ਮਈ ਨੂੰ ਤੇਲ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ 3 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 19 ਮਈ ਨੂੰ ਮੁੜ 90 ਪੈਸੇ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਅੱਜ (ਸ਼ਨੀਵਾਰ) ਨੂੰ ਹੋਏ ਤਾਜ਼ਾ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪਿਛਲੇ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 5 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਾਹਨ ਚਾਲਕਾਂ ਬਲਕਿ ਆਮ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਾਰੀ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਰੋਸ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

SHAM LAL CHANDER ID no. 921760

BUILDING MAINTENANCE HANDYMAN (CHECKATRADE)

Sham Lal Chander building maintenance handyman Under checkatrade platform is now available on your local London Area. They have fully trained and experienced tradesmen and do genuinely fast responses to all online enquiries. Their team are knowledgeable and providing on-time service. They have been providing remodelling, repairing and maintaining for over five years.

SPECIALITY:

<p>PLUMBING : - Repairs/Replacement of Bathrooms accessories (sink, taps, tubs, showers, Toilets etc.</p>	<p>ELECTRICIAN :- Repairs/Replacement of all types of Sockets, Switches, Lamps, Fans, Cameras, Washing machines, Cookers, Alarms, Mount TV on walls, etc.</p>	<p>MASONRY WORK: - Plastering, skimming, Brick Work, Slabs Lying, Drive Ways, Roof maintenance etc.</p>	<p>CARPENTRY: - Laminate Flooring, Fencing, Flat Packs Assembling, Doors repairing/ replacing, Skirting, Decking, Selves making etc.</p>
--	--	--	---

For more information please contact at www.checkatrade.com

Chander Consultants Limited, London, UK 07488841161

ਗੁਰਦੇਵ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇਬੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ 'ਚ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾ ਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਉਠਾਇਆ ਲਾਭ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਨਾਂ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਧੋਖਾ — ਦੇਬੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਐੱਮ.ਏ.) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੈਂਟਰਲ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੇਵ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇਬੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਕੇਂਦਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਮੁਫਤ ਕੈਂਪ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਕਾਰਡ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ, ਵੋਟਰ ਕਾਰਡ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਕਾਰਡ, ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਈ ਆਨਲਾਈਨ

ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਈ। ਗੁਰਦੇਵ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇਬੀ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਹਰ ਘਰ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਹੱਕਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ

ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕਾ ਕੇ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖਸਤਾਹਾਲ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਸਰਕਾਰ ਕਰਜ਼ੇ ਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਾਜੀਵ ਸ਼ਰਮਾ, ਦੀਪਕ ਜੌਹਰ, ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ

ਕਾਲੜਾ, ਅਮਿਤ ਮਿੱਤਲ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੀਟੂ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਟੰਡਨ, ਸੰਜੇ ਖਟਕ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸ਼ਰਮਾ, ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਣ ਜੌਹਰ, ਜਗਦੀਸ਼

ਸੱਭਰਵਾਲ, ਆਸ਼ੀਸ਼ ਰਤੜਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਗੀਤਾ, ਕੇਵਲ ਕਿਸ਼ਨ ਬਾਲੀ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਬਟਲਾ, ਸੇਠੀ, ਹਿਮਾਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾ ਰਾਣੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

31 ਮਈ ਨੂੰ ਸੈਣੀ ਪੈਲੇਸ ਬਲਾਚੌਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਨਿਵੇਕਲਾ ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਸੈਮੀਨਾਰ ਆਯੋਜਿਤ

ਬਲਾਚੌਰ 23 ਮਈ (ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ) ਚੰਗਾ ਬੁਲਾਰਾ ਕੇਵਲ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਟੇਜ ਤੇ ਬੋਲ ਲੈਂਦਾ ਚੰਗੇ ਬੁਲਾਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਕੇਵਲ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਅੱਜ ਹਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਬਿਜ਼ਨਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਾਂਝ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜਨੇਤਾ ਹਰ ਇੱਕ ਲਈ

ਇਹ ਸਿੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੀ ਵੀ ਮੰਚ ਤੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਰਣਬੀਰ ਚੇਚੀ ਨੇ ਕੀਤਾ । ਇਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ 31 ਮਈ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਸੈਣੀ ਪੈਲੇਸ ਬਲਾਚੌਰ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਵੇਕਲਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਸੈਮੀਨਾਰ ਰੱਖਿਆ

ਗਿਆ ਹੈ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਸਮੇਤ ਹਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੋ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਸੁਣੇ ।

ਬਲਾਚੌਰ 'ਚ ਬਿਸਤ ਦੋਆਬ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੀ ਗਲੀ-ਸੜੀ ਲਾਵਾਰਸ ਲਾਸ਼, ਜਾਂਚ 'ਚ ਜੁਟੀ ਪੁਲਿਸ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਲੇ 72 ਘੰਟੇ ਲਈ ਬਲਾਚੌਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਮੋਰਚਰੀ ਵਿੱਚ ਰਖਵਾਇਆ ਗਿਆ

ਬਲਾਚੌਰ, 23 ਮਈ - (ਜਤਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ) ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੀ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨ ਬਲਾਚੌਰ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਕੰਗਣਾ ਪੁਲ ਵਿਖੇ ਅੱਜ ਬਿਸਤ ਦੋਆਬ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਲਾਵਾਰਸ ਲਾਸ਼ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਨਸਨੀ ਫੈਲ ਗਈ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਥਾਣਾ ਸਿਟੀ ਬਲਾਚੌਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕਮਲ ਤਨੇਜਾ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਸਮੇਤ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੀ ਲਾਸ਼ ਕਾਫੀ ਗਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬੇਹੱਦ ਖਰਾਬ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੁਸਤੈਦੀ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਢਵਾਇਆ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਪਛਾਣ ਵਾਸਤੇ ਬਲਾਚੌਰ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਮੋਰਚਰੀ (ਮੁਰਦਾਘਰ) ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ 72 ਘੰਟੇ ਲਈ ਰਖਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਥਾਣਾ ਮੁਖੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕਮਲ ਤਨੇਜਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਾਸ਼ ਕਾਫੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕ

ਸੁਕੀ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲਾਸ਼ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੇ ਹੋਏ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਹਿਰ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬੰਦ ਪਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪਾਣੀ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਚੱਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਮਿਲਣਾ ਕਈ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਥਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੁੰਮਸੁਦਗੀ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਖੰਗਾਲੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਹੋ ਸਕੇ।

ਸਥਾਨਕ ਐਮ ਸੀ ਦੀ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਇਰਲ ਆਡੀਓ ਲੀਕ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਪੋਲ ਖੋਲ੍ਹੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਲੋਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਨੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੇ ਰਹਿਬਰ

ਦਿੜ੍ਹਬਾ ਮੰਡੀ 23 ਮਈ (ਹਰਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਛਾਬੜਾ) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਸ਼ਾ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਉਸ ਵਕਤ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੱਗ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 4 ਤੋਂ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਐੱਮ ਸੀ ਦੀ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਡੀਓ ਕਾਲ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ । ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਲਕੇ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਹਲਚਲ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਹਨ । ਇਹ ਐੱਮ ਸੀ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਚੋਣ ਹਰਾਇਆ ਸੀ । ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਚਹੇਤਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ । ਇਸ ਦੇ ਤੇਵਰ ਐਨੇ ਤਿੱਖੇ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਬੰਦਾ ਸਮਝ ਲਿਆ

। ਇਸ ਦੀ ਕਰਤੂਤ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਦਰਵੇਸ਼ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਦੀ ਛਵੀ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪੁੱਜੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਤੰਜ ਦੀ ਪਾਤਰ ਬਣ ਗਈ ਹੈ । ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਾੜੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ । ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਗੜ੍ਹ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਦਿੜ੍ਹਬਾ ਹੁਣ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮਾਮਲਾ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦੇ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ

ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁਨਕ ਨੇ ਇਹ ਆਡੀਓ ਲੀਕ ਕਰਕੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ । ਉਧਰ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਾਥੀ ਸਵੇਰੇ ਤੋਂ ਇਹ ਆਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਫੋਟੋ ਕਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ । ਜਦਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੇਕਰ ਜਾਂਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਈ ਲੋਕ ਨੰਗੇ ਹੋਣਗੇ । ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਲਾਮਬੰਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

ਮੋਰਿੰਡਾ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਫਲੈਗ ਮਾਰਚ

ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚੌਕਸ

ਮੋਰਿੰਡਾ 23 ਮਈ (ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸਿੰਘ ਹੈਪੀ)- ਮੋਰਿੰਡਾ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਮੋਰਿੰਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਡੀ ਐਸ ਪੀ ਮੋਰਿੰਡਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਫਲੈਗ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਫਲੈਗ ਮਾਰਚ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਜਾ ਕੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਐਸ ਐਚ ਓ ਮੋਰਿੰਡਾ ਸ਼ਹਿਰੀ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਸ ਐਚ ਓ ਮੋਰਿੰਡਾ ਸਦਰ, ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਡੀਐਸਪੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਫਲੈਗ ਮਾਰਚ ਦਾ ਮੰਤਵ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਲੈਗ ਮਾਰਚ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਚੋਣਾਂ ਦੇ

ਮੱਦੇ ਨਜ਼ਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚੌਕਸ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਡਰ ਅਤੇ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਲਾਲਚ ਤੋਂ ਪਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਹ ਫਲੈਗ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਖਤ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਣ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮੋਰਿੰਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਭੈਅ ਤੋਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜਨ ਲਈ ਮੋਰਿੰਡਾ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਸ਼ਹਿਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਸਦਰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਐਸ ਆਈ ਰੋਹਿਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਏ.ਐਸ.ਆਈ ਪਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਏ.ਐਸ.ਆਈ ਧੰਨ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਵਿੰਦਰ ਮਹਿੰਮੀ ਨੂੰ ਜਿਤਾਓ -ਰਾਜ ਦਦਰਾਲ

ਬੰਗਾ(ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂ) ਬੰਗਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 7 ਤੋਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ, ਸੂਝਵਾਨ, ਨਿਪਤਕ ਅਤੇ ਬੇਦਾਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਭੈਣ ਜੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਰਵਿੰਦਰ ਮਹਿੰਮੀ ਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਾਥੀ 26 ਮਈ ਨੂੰ ਹਾਥੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਰਵਿੰਦਰ ਮਹਿੰਮੀ ਜੀ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰੋ ਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹੋਵੇਗੀ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਵੀਨ ਬੰਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦਦਰਾਲ ਨੇ ਅੱਜ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕਹੇ ਹਨ। ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗਾਇਕ ਰਾਜ ਦਦਰਾਲ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਗੀਤ ਹਾਥੀ ਵਾਲਾਂ ਬਟਨ ਦਬਾਓ ਸਾਥੀਓ ਜੇਕਰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਦੂਸਰਾ ਗੀਤ ਹਾਥੀ ਵਾਲਾਂ ਬਟਨ ਦਬਾਉਣਾ ਸਾਥੀਓ ਇਸ ਵਾਰੀ ਹਾਥੀ ਵਾਲਾਂ ਬਟਨ ਦਬਾਉਣਾ, ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਸਾਰੇ ਵਰਕਰਾਂ

ਵਿੱਚ ਜੋਸ਼ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਵਿੰਦਰ ਮਹਿੰਮੀ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪ੍ਰਵੀਨ ਬੰਗਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ, ਬਾਬਾ ਤਿਲਕ ਰਾਜ, ਹਰਬਲਾਸ ਬਸਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ ਸੀਨੀਅਰ ਬਸਪਾ ਆਗੂ, ਜਸਪਾਲ ਲੁਧਾਣਾ, ਮਲਕੀਤ ਮੰਢਾਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਆਗੂ, ਵਿਜੇ ਗੁਣਾਚੌਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ, ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਚੇਅਰਮੈਨ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ, ਕਮਲਜੀਤ ਕਮਲ, ਰੀਟਾ ਰਾਣੀ, ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ, ਉਸ਼ਾ ਰਾਣੀ ਆਦਿ ਨੇ ਵੀ 26 ਮੋਹਰਾਂ ਲਾਕੇ ਰਵਿੰਦਰ ਮਹਿੰਮੀ ਨੂੰ ਜਿਤਾਓ।

ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਬੀ.ਸੀ.ਏ ਪੰਜਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਰਿਹਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ

ਕਪੂਰਥਲਾ, 23 ਮਈ (ਕੌੜਾ)- ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਾਲਜ ਫੱਤੂੜੀਗਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਜੀ ਦੀ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਯੋਗ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਬੀ.ਸੀ.ਏ ਪੰਜਵੇਂ ਸਮੈਸਟਰ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਬੇਹੱਦ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾਦਾਇਕ ਰਿਹਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਉੱਚ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ, ਸਗੋਂ ਕਾਲਜ ਦੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਵੀ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਬਖਸ਼ੀ। ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੌਰਾਨ 7.00 ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਏ ਹਾਸਲ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਮਾਨਸੀ ਨੇ 7.80 ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ

ਪ੍ਰੋ. ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਤੀਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਲਗਨ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਲਜ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਪੂਰਵਕ ਮਾਹੌਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕ ਪ੍ਰੋ. ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਹਰਸ਼ਮੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਰੰਤਰ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੋਚ ਨਾਲ ਹਰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਤੀਜੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾਪੂਰਨ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸਮਰਪਿਤ ਸੇਵਾ ਦਾ ਜੀਵੰਤ ਸਬੂਤ ਹਨ।

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨਾਨਕਪੁਰ ਗਲੋਬਲ ਕੰਬੋਜ਼ ਵੈਲਫੇਅਰ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਿਯੁਕਤ

ਕਪੂਰਥਲਾ, 23 ਮਈ (ਕੌੜਾ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨਾਨਕ ਪੁਰ ਨੇ)- ਗਲੋਬਲ ਕੰਬੋਜ਼ ਵੈਲਫੇਅਰ ਕੰਬੋਜ਼ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਚੁੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚੇ ਕੰਬੋਜ਼ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣਗੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹਲਕਾ ਮਕਸਦ ਕੰਬੋਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਪੱਛੜੇ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਗੂ ਤੇ ਉੱਘੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨਾਨਕਪੁਰ ਨੂੰ ।ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਿਯੁਕਤ ਵਲੋਂ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ।ਇਸ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੇ ਵਰਗ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਿਵਲ

ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਲਈ ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ

ਖੋਲੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਲਈ ਮੁਫਤ ਕੋਚਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹਨਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਤੋਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਲੈਣ ਲਈ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ ।ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨਾਨਕ ਪੁਰ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੋਟ, ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ, ਮਨਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਨਿਰਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਤਰਥ ,ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੋਆਬਾ, ਤਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿੰਦ,ਅਰੁਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੌਮੀ ਸੈਦਪੁਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਇਲੀਟ ਫਰੈਂਡਜ਼ ਗਰੁੱਪ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਗਰਾਉਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਰੁੜਕਾ. ਸ. ਸਹੁੰਗੜਾ) ਇਲੀਟ ਫਰੈਂਡਜ਼ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਗਰੁੱਪ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਗਰਾਉਂ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਟਲ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਏ ਫਾਈਵ ਰਿਵਰਜ਼ ਜਗਰਾਉਂ ਵਿਖੇ ਸ. ਸੁਦਾਗਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਗਰੂਪ ਹੋਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਝੱਮਟ, ਸ. ਸ. ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਸ.ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ

ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਆਉਣ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਇਸ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਖਾਣੇ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੀਆਂ। ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਡਾ.ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਝੱਮਟ ਸੀ। ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ ਜੀ ਦੇ ਦੱਸਣ ਅਨੁਸਾਰ ਗਰੀਬ ਅਫਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਅਪਣੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਨੁਭਵ ਆਰਥਿਕ ਮੱਦਦ ਕਰਨਾ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ।

ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਜੋਨ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਵਲੋਂ ਤਾਂਤਰਿਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹਿਬਾਜ਼ਪੁਰ ਨੇ ਸੱਲੂ) - ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਤਹਿ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਪਖੰਡੀ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਜੋਨ ਬ ਾ ਿ ਬ ਆ ਂ , ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਵਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਿਕਾਂ,ਜੋਤਿਸ਼ੀਆਂ , ਪੁੱਛਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆ ਦੀਆਂ ਗੈਰ ਨਗਰ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਾਨਯੋਗ ਅਤੇ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਗੁਲਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਔਲਖ ਜੀ ਨੂੰ ਮੰਗ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਿਆ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਗਿਆ । ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜੋਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਮੀਡੀਆ ਮੁਖੀ ਬਲਜਿੰਦਰ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆ

ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 51- ਏ (ਐੱਚ) ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਤਹਿਤ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਅਤੇ ਦੀ ਕੇਬਲ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ

ਨੈਟਵਰਕ ਰੂਲਜ਼ 1994 ਦੇ ਸਟੇਟ ਆਗੂ ਡਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁੱਲੇਵਾਲ, ਜੋਨ ਜਥੇਬੰਦਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਮੋਨਿਟਰਿੰਗ ਮੁਖੀ ਮਾਸਟਰ ਜਗਦੀਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਰਾਏਪੁਰ ਡੱਬਾ, ਵਿੱਤ ਮੁਖੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਗੋਗਾ , ਅਤੇ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਭਾਗ ਮੁਖੀ ਨਾਲ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ । ਇਕਾਈ ਬੰਗਾ ਤੋਂ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਮਾਨਯੋਗ ਡੀ ਸੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਲੰਗੇਰੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੁਣੀ ਤੇ ਮੰਗ ਗੱਲ ਬਾਤ ਸੁਣੀ ਤੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸਟੇਟ ਆਗੂ ਡਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੁੱਲੇਵਾਲ, ਜੋਨ ਜਥੇਬੰਦਕ ਮੁਖੀ ਮਾਸਟਰ ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏਪੁਰ ਡੱਬਾ, ਵਿੱਤ ਮੁਖੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਗੋਗਾ , ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਭਾਗ ਮੁਖੀ ਇਕਾਈ ਬੰਗਾ ਤੋਂ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਲੰਗੇਰੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮਾਸਟਰ ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏਪੁਰ ਡੱਬਾ
ਜਥੇਬੰਦਕ ਮੁਖੀ ਜੋਨ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ।
ਫੋਨ:9417434038

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਡੇਂਗੂ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਰਵੇ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਹਸਪਤਾਲ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਡੇਂਗੂ ਦੇ ਡੀ.ਸੀ. ਰਿਹਾਇਸ਼, ਫੈਲਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤਹਿਸੀਲ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਡਿਫੈਂਸ ਵੈਲਫੇਅਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਦਫ਼ਤਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ, ਇੰਟੈਂਸਿਵ ਡੇਂਗੂ ਲਾਰਵਾ ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਇ ਸਰਵੇ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸਕੂਲ, ਚਰਨ ਕੰਵਲ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਹਸਪਤਾਲ, ਪੰ. ਜੇ.ਆਰ. ਗਈਆਂ। ਟੀਮਾਂ ਵਲੋਂ ਬੱਸ ਪਾਲੀਟੈਕਨਿਕ ਕਾਲਜ, ਸਟੈਂਡ, ਰੋਡਵੇਜ਼ ਫਸ਼ਫ਼ਲ ਦਫ਼ਤਰ, ਨਿੱਜੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ, ਸਿਵਲ ਬੈਂਕਾਂ, ਮਾਲਜ਼, ਸੁਤੋਹਰੀ

ਰੋਡ ਸਥਿਤ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰਾਂ ਡੇਂਗੂ” ਸੰਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਨਗਰ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ। ਸਭ ਟੈਲੀਫੋਨ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਖੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਗਈ। ਸਰਵੇ ਅਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੌਰਾਨ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀ ਖੜ੍ਹੇ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀਆਂ ਹ ਫ ਡ ਤ ਾ ਵ ਾ ਰੀ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਮਾਨੀਟਰਿੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਡੇਂਗੂ ਲਾਰਵਾ ਭਰੋਸਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਤਾਂ ਜੋ ਡੇਂਗੂ ਨੂੰ ਫੈਲਣ ਤੋਂ “ਨਾ ਖੜ੍ਹਾ ਪਾਣੀ, ਨਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ ਨਿਊਜ਼

ਬਸਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਰਵਿੰਦਰ ਮਹਿੰਮੀ ਅਤੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸੋਨੂੰ ਦੀ ਜਿੱਤ ਪੱਕੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਨ ਆਇਆ ਹਾਂ : ਕਰੀਮਪੁਰੀ

ਬੰਗਾ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂ) ਬੰਗਾ ਵਿਖੇ ਬਸਪਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 7 ਤੋਂ ਰਵਿੰਦਰ ਮਹਿੰਮੀ ਅਤੇ 8 ਤੋਂ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸੋਨੂੰ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਜੇਤੂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਮਪੁਰੀ ਜੀ ਆਏ ਅਤੇ ਚੋਣ ਦਫਤਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਵੀ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਬੰਗਾ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀਆਂ ਸੰਭਾਲੀਆਂ, ਬਸਪਾ ਬੰਗਾ ਦੀ ਟੀਮ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇੱਕ ਕਰਨੇ

ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣਾ ਤੁਹਾਡਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਸੂਝਵਾਨ ਹਨ ਜੋ ਜਿੱਤ ਕੇ ਬੰਗਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਲੰਮੇ ਸਮਾਂ ਲਗਭਗ 80 ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ, ਭਾਜਪਾ, ਅਕਾਲੀ ਅਤੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਢਿੱਡ ਭਰਨ ਤੋਂ ਸਵਾਏ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ । ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕਰੀਮਪੁਰੀ ,ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਵੀਨ ਬੰਗਾ ਇੰਚਾਰਜ ਲੋਕਸਭਾ ਹਲਕਾ ਸ਼੍ਰੀ

ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਹਰਬਲਾਸ ਬਸਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਬਾਬਾ ਤਿਲਕ ਰਾਜ, ਮਲਕੀਤ ਮੰਦਾਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਆਗੂ, ਵਿਜੇ ਮਜਾਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ,

ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਠੇਕੇਦਾਰ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਖੋਬੜਾ, ਪਰਮਜੀਤ ਮਹਿਰਮ ਪੁਰ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦ ਬਸਪਾ ਆਗੂ, ਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਜਸਪਾਲ ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਸਾਬਕਾ ਲੁਧਾਣਾ, ਕਮਲਜੀਤ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਰੀਟਾ ਰਾਣੀ, ਸਿੰਘ, ਕਰਨ ਮਹਿੰਮੀ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿਮਰਨ ਕੌਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਮੀ, ਰੇਖਾ ਰਾਣੀ, ਜਸਵੀਰ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਕੌਰ, ਉਸ਼ਾ ਰਾਣੀ, ਸ਼ੀਲਾ ਰਾਣੀ ਗਈਆਂ।

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਬੀ ਆਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਦੇ 135ਵੇਂ ਜਨਮਦਿਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਨਾਮ ਵੰਡ ਸਮਾਰੋਹ ਪੜਾਈ ਚੋਂ ਮੈਰਿਟ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਡੇ ਨਕਦ ਇਨਾਮ ਦੇਵੇਗੀ ਮਿਸ਼ਨ ਸੁਸਾਇਟੀ : ਸੁਸ਼ੀਲ ਬਿਰਦੀ

ਫਿਲੌਰ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂ) ਡਾਕਟਰ ਬੀ ਆਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਢੇਸੀਆਂ ਕਾਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਪਿੰਡ ਢੇਸੀਆਂ ਕਾਹਨਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ, ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ ਤੋਂ ਪੰਜਵੀਂ ਕਲਾਸ, ਛੇਵੀਂ ਕਲਾਸ ਤੋਂ 12ਵੀਂ ਕਲਾਸ ਤੱਕ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ ਭੇਂਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਛ

ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਤੇ ਪੈਨ , ਪੈਨਸਿਲ, ਜੁਮੈਟਰੀਕਲ, ਕਲਰ , ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਵਰਤਨ ਵਾਲਾ ਸਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ । ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ ਤੋਂ ਲੈ 12ਵੀਂ ਕਲਾਸ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ

ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਮਹੇ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਸ਼੍ਰੀ ਧਰਮ ਚੰਦ ਮਹੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਜੀ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਸਹਿਯੋਗ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ । ਅਸੀਂ ਮਿਸ਼ਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਮਹੇ ਜੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਧਰਮ ਚੰਦ ਮਹੇ ਜੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਰੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ

ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹੇ ਮੈਂਬਰ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਜਿੰਦਰ ਰਾਜੂ, ਸਰਪੰਚ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਢੇਸੀਆਂ ਕਾਹਨਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਮਨ ਰਾਣੀ , ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਪੰਚਾਇਤ ਰਣਜੀਤ ਸਰੋਏ , ਸ਼੍ਰੀ ਸਦਾ ਰਾਮ ਜੱਖੂ, ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਸ਼ ਪਾਲ ਮੈਂਬਰ ਪੰਚਾਇਤ , ਸ਼੍ਰੀ ਮਨਦੀਪ ਬਿੱਟਾ , ਡਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਸੀ.ਸੈ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ

ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹੈਲਪ ਡੈਸਕ ਸਥਾਪਿਤ - ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਅ ਨ ਲ ਾ ਈ ਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਪੰਡਤ ਜਗਤ ਰਾਮ ਸਰਕਾਰੀ ਬਹੁਤਕਨੀਕੀ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ

ਇਛੁੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਹੈਲਪ ਡੈਸਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਚ ਾ ਹ ਵ ਾ ਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏਗਾ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਡਿਪਲੋਮਾ ਦੇ

ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. (ਦੋ ਸਾਲ), 12ਵੀਂ ਵੇਕੇਸ਼ਨਲ, 12ਵੀਂ ਸਾਇੰਸ ਪਾਸ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਹਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ

ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਬਹੁਤਕਨੀਕੀ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਭਰ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਟਾਫ਼ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਾਇਡੈਂਸ ਸੈੱਲ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੈੱਲ ਵਲੋਂ ਆਨਲਾਈਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵੱਖ- ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ ਵੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਡਿਪਲੋਮਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਕੋਰਸਾਂ ਅਤੇ ਫਾਰਮੇਸੀ ਕੋਰਸਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਬਾਰੇ ਵੱਡਮੁਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਾਲਜ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬਸਪਾ ਦੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਸੁਝਵਾਨ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਜਿਤਾਉਣਾ ਹੈ : ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ

ਕਰਤਾਰਪੁਰ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂ) ਬਸਪਾ ਵੱਲੋਂ ਇਮਾਨਦਾਰ, ਸੁਝਵਾਨ ਤੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਾਰਡ 12 (ਆਰੀਆ

ਨਗਰ) ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬਸਪਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਦਫਤਰ

ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਜੀ ਨੂੰ

ਜਿਤਾਉਣ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਕਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਗਭਗ 80 ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ, ਅਕਾਲੀਆਂ, ਭਾਜਪਾ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲ ਦੇਖਦਿਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਅਰੇ ਨਾਅਰੇ ਅਤੇ ਫੋਕੇ ਵਾਅਦੇ ਹੀ ਕਰਨੇ ਹਨ ਬਾਕੀ ਦੇਣਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਹੁਣ ਆਮ

ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਦੁਵਾਈ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਬਸਪਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਮਨਾਇਆ "ਫਰਾਈ ਡੇ-ਡਰਾਈ ਡੇ"

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਕਮਲ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਨਰਸਿੰਗ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਾਰਵਾ ਵੀ ਚੈਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਸ ਮੀਡੀਆ ਅਫਸਰ ਤਰਸੇਮ ਲਾਲ ਨੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੋਂਗੂ ਦਾ ਮੱਛਰ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ,

ਨਾਲ ਫੈਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸਿਹਤ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਨਰਸਿੰਗ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਾਰਵਾ ਵੀ ਚੈਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਸ ਮੀਡੀਆ ਅਫਸਰ ਤਰਸੇਮ ਲਾਲ ਨੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੋਂਗੂ ਦਾ ਮੱਛਰ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ,

ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਸਫਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਟਾਇਰਾਂ, ਕੂਲਰਾਂ, ਗਮਲਿਆਂ, ਡਰੰਮਾ, ਫ੍ਰਿਜ਼ ਦੀਆਂ ਟਰੇਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ

ਬਰਤਨਾਂ ਨੂੰ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਖਾਲੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੱਛਰਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਐਪੀਡੀਮਿਓਲੋਜਿਸਟ ਡਾ. ਜਗਦੀਪ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ

ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡੋਂਗੂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਡੋਰ-ਟੂ-ਡੋਰ ਮੱਛਰ ਲਾਰਵਾ ਚੈਕਿੰਗ ਮੁਹਿੰਮ ਵੀ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੀਮਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਲਾਰਵੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡੋਂਗੂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਅਤੇ

ਦਫਤਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨਿਰੀਖਣ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਪਾਣੀ ਖੜ੍ਹਾ ਮਿਲਿਆ ਉੱਥੇ ਐਂਟੀ ਲਾਰਵਾ ਸਪਰੇਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੱਛਰਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਅਪਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਬਾਂਹਾਂ ਵਾਲੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਣ, ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਟੈਂਕੀਆਂ ਢੱਕ ਕੇ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਬੁਖਾਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

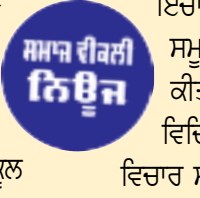
ਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਸਕੂਲ 'ਚ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰੇਰਕ ਉਪਰਾਲਾ

ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ, 23 ਮਈ (ਜਤਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ)-ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਰਕ ਉਪਰਾਲਾ ਸਰਦਾਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਪਾਬਲਾ ਵਾਸੀ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਾਬਲਾ ਵਾਸੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਪਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸਰਦਾਰਨੀ ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਮਾਸਟਰ ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ ਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਦੀਆਂ ਬੋਰਡ ਜਮਾਤਾਂ ਅੱਠਵੀਂ, ਦਸਵੀਂ ਅਤੇ ਬਾਰਵੀਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪੁਜੀਸ਼ਨਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ 21,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਗਦ ਸਨਮਾਨ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ

ਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ 'ਚੋਂ ਅੱਠਵਲ ਆਏ ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼। ਇੰਚਾਰਜ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਵੱਲੋਂ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ 'ਤੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਨਾਲ ਉਹ ਇਹ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕੇ। ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨੇ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਮਾਣ ਨਾਲ ਉੱਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਪਾਬਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੱਸਿਆ। ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਭੇਜੇ ਆਪਣੇ ਸੁਨੇਹੇ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਪਾਬਲਾ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਮੀਤ

ਸਿੰਘ ਪਾਬਲਾ ਨੇ ਸਕੂਲ ਇੰਚਾਰਜ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਮਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਵੱਲੋਂ ਪਾਬਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇਸ ਬੇਮਿਸਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ਹਾਰਦਿਕ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਉਪਰਾਲੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉੱਚੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਭਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਮੂਹ ਅਧਿਆਪਕ ਸਰਬਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਸੁਭਾਸ਼ ਸੱਲੂਵੀ, ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਬਾਲੀ, ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਸੇਠੀ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਦੀਪ ਰਾਏ, ਸੂਬੇਦਾਰ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ, ਨੇਹਾ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ, ਸਤਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਨੀਲਮ ਰਾਣੀ, ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਮੇਸ਼ ਗੁਰੂ, ਦਲਵਿੰਦਰ ਰਾਮ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਕੇ

ਸੁਣ ਵੇ ਸੱਜਣਾ

ਅੱਗ ਜੰਗ ਵਿਚ ਫਸ ਗਏ ਅਮਰੀਕਾ ਈਰਾਨ,
ਬੱਚੇ ਬੀਬੀਆਂ ਆਦਮੀ ਖੋ ਬੈਠੇ ਨੇ ਜਾਨ,
ਖੋ ਬੈਠੇ ਨੇ ਜਾਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ,
ਹਰ ਗ਼ਰੀਬ ਇਨਸਾਨ ਜੰਗ ਦੀ ਚੱਕੀ ਵਿਚ ਪਿਸਦਾ,
ਲਹੂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਿੰਜਣਾ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਏਹ ਬਾਗ਼,
ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੁਝੇਗੀ ਲੱਗੀ ਜੰਗ ਦੀ ਅੱਗ।
ਟੁੱਟੇ ਆਸ਼ਿਆਏ, ਮਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਹੂਕਾਂ ਉੱਠਣ,
ਰੋਟੀ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਉੱਤੇ ਬੰਬਾਂ ਦੀਆਂ ਝੜੀਆਂ ਵੱਸਣ,
ਝੜੀਆਂ ਵੱਸਣ, ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਰਮਾਂ,
ਕੁਰਸੀ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੁੱਟੀਆਂ ਨੇ ਕਰਮਾਂ,
ਬੰਦ ਕਰੋ ਇਹ ਖੇਡ ਹੁਣ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ੋ ਸਾਹ,
ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੁਝੇਗੀ ਲੱਗੀ ਜੰਗ ਦੀ ਅੱਗ।
'ਕਮਲ' ਕਹੋ ਇਹ ਵੇਲਾ ਨਹੀਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਾਲਾ,
ਅਮਨ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਹੀ ਜਗ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲਾ,
ਬਚਾਉਣ ਵਾਲਾ, ਨਫ਼ਰਤ ਛੱਡ ਮੁਹੱਬਤ ਵੰਡੋ,
ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੁੱਖਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੀਜੋ,
ਢਾਹ ਕੇ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ, ਬਣਾਓ ਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਰਾਹ,
ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੁਝੇਗੀ ਲੱਗੀ ਜੰਗ ਦੀ ਅੱਗ।

ਕਮਲ ਭਾਸਕਰ

ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗ

ਆਓ ਅਸੀਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ,
ਆਪਣਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਿਭਾਈਏ।
ਆਓ ਅਸੀਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ,
ਸੋਹਣਾ ਜੀਵਨ ਬਣਾਈਏ।
ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਯਾਰੋ,
ਜੀਵਨ ਨਰਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ।
ਹੱਸਦਾ-ਖੇਡਦਾ ਇਨਸਾਨ ਵੀ,
ਅੰਦਰੋਂ ਮਰ ਜਾਂਦਾ।
ਨਾ ਆਪਣਾ ਘਰ ਉਜਾੜੀਏ,
ਨਾ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਰੁਲਾਈਏ।
ਆਓ ਅਸੀਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ,
ਆਪਣਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਿਭਾਈਏ।
ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਧ ਨਾ ਰਹਿੰਦੀ,
ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੁੱਧ ਨਾ ਰਹਿੰਦੀ।
ਹੋਸ਼ ਤੇ ਜੋਸ਼ ਇਹ ਖਾ ਜਾਂਦੇ,
ਜੀਵਨ ਦੀ ਰੌਣਕ ਲਾਹ ਜਾਂਦੇ।
ਨਾ ਜੀਵਨ ਜ਼ਹਿਰ ਬਣਾਈਏ,
ਨਾ ਸੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗਵਾਈਏ।
ਆਓ ਅਸੀਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ,
ਸੋਹਣਾ ਭਵਿੱਖ ਬਣਾਈਏ।
ਆਓ ਮਿਲ ਕੇ ਕਸਮ ਇਹ ਖਾਈਏ,
ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੋਂ ਦੂਰ ਭਜਾਈਏ।
ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਯਾਰੋ,
ਨਵਾਂ ਪੰਜਾਬ ਬਣਾਈਏ।
ਆਓ ਅਸੀਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ,
ਆਪਣਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਿਭਾਈਏ।
ਆਓ ਅਸੀਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ,
ਸੋਹਣਾ ਜੀਵਨ ਬਣਾਈਏ।

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ

ਜੋ ਆਪਣਿਆ ਟੀਚਾ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਂਅ

ਪਿੰਡਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ
ਫਿਰਦੇ ਸੀ ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤੇ
ਕੌਂਸਲਰ, ਸਰਕਾਰਾਂ, ਅਫਸਰ ਸਭ
ਪਏ ਸੀ ਸੁੱਤੇ
ਕਨੂੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਇਹ
ਕੰਮ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ
ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ
ਜੋ ਆਪਣਿਆ ਟੀਚਾ

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਵੱਢਾਂ ਦੇ
ਨਿਸ਼ਾਨ ਪਏ ਸੀ
ਮਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਹਿੱਕਾਂ 'ਚ ਡਰ ਦੇ
ਤੂਫਾਨ ਪਏ ਸੀ
ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਲਮ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ, ਜ਼ਖ਼ਮ
ਸਾਰੇ ਸੀਤਾ
ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ
ਜੋ ਆਪਣਿਆ ਟੀਚਾ

ਨਾ ਗੋਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਨਾ ਡਾਂਗ
ਚਲਾਉਣੀ ਕਹਿੰਦੇ
ਨਸਬੰਦੀ, ਟੀਕਾਕਰਨ ਨਾਲ ਹੱਲ
ਕੱਢਣੇ ਪੈਂਦੇ
ਜਿਹੜਾ ਪਾਗਲ ਰੇਬੀਜ਼ ਵਾਲਾ, ਉਹਨੂੰ
ਡਾਕਟਰ ਮੀਤਾ
ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ
ਜੋ ਆਪਣਿਆ ਟੀਚਾ

ਗੁਰਮੀਤ ਆਖੇ ਸੁਕਰੀਆ, ਤਿੰਨ
ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦਾ
ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ
ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝ ਲੀਤਾ
ਹੁਣ ਅਮਲ ਹੋਵੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ, ਨਾ
ਰਹੇ ਕਾਗਜ਼ੀ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ
ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ
ਜੋ ਆਪਣਿਆ ਟੀਚਾ

ਗੁਰਮੀਤ ਡੁਮਾਣਾ
ਲੋਹੀਆਂ ਖਾਸ
ਜਲੰਧਰ

ਲਾਵਾ

ਕੁੜੀਆਂ ਕੋਲ ਤਾਂ ਪੇਕੇ ਹੁੰਦੇ
ਮਿਲ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨੇ ਜਾਕੇ।
ਥੱਕ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਜਾਂ
ਅੱਕ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਜਦੋਂ।
ਕਿਸੇ ਮਾਂ ਕੋਲ, ਪਿਓ ਕੋਲ
ਭੈਣ, ਭਰਜਾਈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਭਤੀਜਨੂੰਹ।
ਮਿਲ ਲੈਂਦੀਆਂ ਨੇ, ਚੋ ਲੈਂਦੀਆਂ ਨੇ
ਜਾਂ ਫਿਰ ਕੱਢ ਲੈਂਦੀਆਂ ਨੇ ਦਿਲ ਦਾ ਗੁਬਾਰ
ਸਹੁਰਿਆਂ ਤੋਂ ਓਹਲੇ ਬਹਿ ਕੇ।
ਪਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਕੋਲ ਕੀ ਹੁੰਦੈ।
ਕੁੱਝ ਵੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।
ਦੁੱਖ ਦਰਦ, ਥਕਾਨ, ਟੈਨਸ਼ਨ,
ਤੇ ਅੱਥਰੂ, ਸਭ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ।
ਪਿਘਲ ਕੇ ਲਾਵੇ ਵਾਂਗ
ਤੇ ਜਦੋਂ ਸਭ ਪੱਥਰ ਹੋ ਜਾਂਦੈ।
ਤੇ ਫੇਰ ਕੋਈ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ
ਕਾਪੀ ਦੇ ਵਰਕੇ ਤੇ ਲਿਖ ਧਰਦੈ
"ਮਰਦ ਕੋ ਦਰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਤਾ"
ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ,
ਹੈਂ?

ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰੇਆਣਾ

**ਸੰਘਮਿੱਤਾ
ਬੁੱਕ ਸਟਾਲ**

Sanghmitta Book Stall

ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਿਤਾਬਾਂ,
ਪੈਨ, ਕੈਲੰਡਰ, ਝੰਡੇ, ਟੀ-ਸ਼ਰਟਾਂ, ਸਟੈਚੂ,
ਫੁੱਲੇ ਆਦਿ ਲੈਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

ਨੋਟ : ਭੀਮ ਪੰਤ੍ਰਿਕਾ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ
ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਿਤਾਬਾਂ
ਅਤੇ ਬੁੱਕਿਸਟ-ਅੰਬੇਡਕਰੀ
ਲਿਟਰੇਚਰ ਲੈਣ ਲਈ
ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਨਿਕੀਧ 9914333275, 7740039345

ਸੰਘਮਿੱਤਾ ਬੁੱਧ ਵਿਹਾਰ, ਸਤਨਾਮਪੁਰਾ ਫ਼ਗਵਾੜਾ।

ਭੁੰਗ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਓਵਰਲੋਡ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀ ਸਤੁੰਨਲ ਵਿਗੜਨ ਨਾਲ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਕੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ਤੇ ਪਲਟਿਆ

● ਆਵਾਜਾਈ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ● ਆਖਰ ਇਹਨਾਂ ਓਵਰਲੋਡ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀਆਂ ਤੇ ਕਦੇ ਨੁਕੇਲ ਕੱਸੀ ਜਾਵੇਗੀ

ਨਵਾਸ਼ਹਿਰ /ਕਾਠਗੜ੍ਹ 23 ਮਈ (ਜਤਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ) ਰੋਪੜ ਬਲਾਚੋਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ਤੇ ਨੇੜੇ ਕਮਾਲਪੁਰ ਦੇ ਕੱਟ ਕੋਲ ਭੁੰਗ ਨਾਲ ਭਰੀ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀ ਪਲਟਣ ਦਾ ਸਮਾਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਭੁੰਗ ਨਾ ਭਰਿਆ ਓਵਰਲੋਡ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀ ਬਲਾਚੋਰ ਸਾਈਡ ਤੋਂ ਬਣਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਫੈਕਟਰੀ ਬਨਾਂ ਵਿਖੇ ਭੁੰਗ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਭੁੰਗ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਟਰੈਕਟਰ

ਟਰਾਲੀ ਕਮਾਲਪੁਰ ਕੱਟ ਦੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਅਚਾਨਕ ਟਰੈਕਟਰ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਗੜ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਟਰੈਕਟਰ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਕੇ ਪਲਟ ਗਿਆ ਸੜਕ ਦੇ ਗੱਥੇ ਪਲਟ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਵਾਜਾਈ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਜਿਸਦੇ ਚੱਲਦੇ ਆਵਾਜਾਈ ਵੰਨ ਵੇ ਵੰਨ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਪਰ ਸੋਚਣ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਓਵਰਲੋਡ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀਆਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਜਾਂ ਸੜਕ ਦੇ ਗੱਥੇ

ਪਲਟੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਓਵਰਲੋਡ ਟਰਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖਰ ਨੱਥ ਕੋਣ ਪਾਵੇਗਾ ਪਰ ਸਿਆਣਿਆ ਦੀ ਕਹਾਵਤ ਇੱਥੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੀਵੇ ਥੱਲੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਹਨੇਰਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਓਵਰਲੋਡ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਖਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਹ ਭੁੰਗ ਨਾਲ ਭਰੇ ਓਵਰਲੋਡ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀਆਂ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਟਰਾਲੀ ਟਰੈਕਟਰ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨੂੰ ਵੰਨ ਵੇ ਵੰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਹਾਦਸੇ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ

ਬਣਿਆਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਵਾਹਨ ਦੂਰ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਵਾਹਨ ਕਿੱਧਰੇ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਘਬਰਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਾਦਸਾ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਤੇ ਓਵਰਲੋਡ ਟਰੈਕਟਰ ਟਰਾਲੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਨੁਕੇਲ ਕੱਸੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਆਏ ਦਿਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ਤੇ ਰਹੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਕੀਮਤੀ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਈਆ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਿਹਤ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਨੰਗਲ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀਤਾ ਸੁਚੇਤ

ਨੰਗਲ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿਹਤ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਸਕੂਲ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ।

ਮਾਨਸਾ, 23 ਮਈ () ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਦੇ ਵਧਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਅਤੇ ਐਸ. ਐਮ. ਓ. ਡਾ. ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਗਲਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਿਹਤ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਮੌਸਮੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਵਿੱਢੀ ਗਈ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ ਨੰਗਲ ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਰੂਰਲ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਨੰਗਲ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ

ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਡੋਂਗੂ, ਮਲੇਰੀਆ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੂ ਲੱਗਣ (ਹੀਟ ਸਟ੍ਰੋਕ) ਦੇ ਖਤਰਿਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਸਹੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿਹਤ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਚਾਨਣ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਰਲ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੌਸਮੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਇਆ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੌਰਾਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿਹਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ

ਮਾਨਸੂਨ ਦੀ ਆਮਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਡੋਂਗੂ ਅਤੇ ਮਲੇਰੀਆ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੱਛਰਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਡਰਾਈ ਡੇਅ ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਣ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਕੂਲਰਾਂ, ਫਰਿਜਾਂ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਟਰੇਆਂ, ਗਮਲਿਆਂ, ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਬਰਤਨਾਂ ਅਤੇ ਛੱਤਾਂ 'ਤੇ ਪਏ ਟੁੱਟੇ-ਭੱਜੇ ਸਾਮਾਨ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਕੇ ਸੁਕਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਮੱਛਰਾਂ ਦਾ

ਲਾਰਵਾ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿਹਤ ਟੀਮ ਨੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢਕਣ ਵਾਲੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਸੌਣ ਵੇਲੇ ਮੱਛਰਦਾਨੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬਚਾਅ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਵੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੇਜ਼ ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਲੂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਿਹਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਦੇ ਸਿੱਧੀ ਧੁੱਪ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਣੀ,

ਓਆਰਐਸ ਦਾ ਘੋਲ, ਨਿੰਬੂ ਪਾਣੀ, ਲੱਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਘਰੇਲੂ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ, ਸਿਰ ਦਰਦ, ਉਲਟੀਆਂ ਜਾਂ ਚੱਕਰ ਆਉਣ ਵਰਗੇ ਲੱਛਣ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ, ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁਦ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੁਨੀਲ ਕੱਕੜ ਨੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿਹਤ ਟੀਮ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੌਰਾਨ

ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਾ ਰੱਖਣ, ਬਲਕਿ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ, ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਣ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਏਐਨਐਮ ਅਤੇ ਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ ਆਸ਼ਾ ਵਰਕਰ ਨੇ ਵੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਅਹਿਮ ਨੁਕਤੇ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੋਵਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਟੀਚਿੰਗ ਤੇ ਨਾਨ-ਟੀਚਿੰਗ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਨੁਭਵ ਐਸੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਧਾਰਣ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦਿਲ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਅਸਰ ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਆਪਕਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਡਿਊਟੀ ਮੇਰੇ ਘਰ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 135 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਮੈਂ ਉਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਮੇਰਾ ਸਕੂਲ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਨਵਾਂ ਮਕਾਨ ਬਦਲਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੇਰੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ

ਚੀਕੂ ਦੀ ਮਿੱਠਾਸ 'ਚ ਰਚੀਆਂ ਨਾਨੀ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ

ਨਵੀਂ ਤਾਜ਼ਗੀ ਭਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਨਵੇਂ ਘਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖੂਬੀ ਇਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਹਰਿਆਲੀ ਹੈ। ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਪੇੜ-ਪੌਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਸਕੂਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦਿਨ ਭਰ ਦੀ ਥਕਾਵਟ ਪਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਇਸ ਨਜ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਇਕ ਅਲੱਗ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਚੀਕੂ ਦੇ ਬੂਟੇ ਤੋਂ ਫਲ

ਤੋੜ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਚੀਕੂ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਮੇਰਾ ਮਨ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵੱਲ ਮੋੜ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਾਨੀ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਆ ਗਈ, ਜੋ ਹਰ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਚੀਕੂ ਲਿਆਉਣਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਛੱਡੇ ਲਗਭਗ ਦਸ ਸਾਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਉਤਨੀ ਹੀ ਤਾਜ਼ਾ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵੀ

ਨਾਨੀ ਘਰ ਆਉਂਦੇ, ਸਾਡੀ ਉਤ-ਸੁਕਤਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫੜੇ ਥੈਲੇ ਵੱਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਲਿਫਾਫਾ ਖੋਲਦੇ, ਅੰਦਰੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਚੀਕੂ ਸਾਡੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਚਮਕ ਲਿਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਨਾਨੀ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਨਰਮ ਵੀ ਸੀ ਤੇ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਖਤ ਵੀ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਹੀ ਲੁਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਡਾਂਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਮਤਾ ਦੀ ਗਰਮੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਘਰ ਦੇ ਬੂਟੇ ਤੋਂ ਤਾਜ਼ਾ ਚੀਕੂ ਖਾਧਾ, ਉਸ ਦੀ ਮਿੱਠਾਸ ਮੈਨੂੰ ਮੁੜ ਉਹਨਾਂ ਸੋਹਣੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਈ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਖਰੀਦੇ ਫਲਾਂ ਦਾ ਸੁਆਦ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਵੇਹੜੇ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੀਕੂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਫਲ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮੇਰੀ ਨਾਨੀ ਦੇ ਪਿਆਰ, ਬਚਪਨ ਦੀ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿੱਠਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਹੀ ਸਾਡੀ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਅਸਲ ਮਾਇਨੇ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ।

ਰਸ਼ਪਾਲ ਕੌਰ (ਕਪੂਰਥਲਾ)

ਵਾਕਰਟਨ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਜਾਨਾਂ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਭਾਵੁਕ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

ਵੈਨਕੂਵਰ, 23 ਮਈ (ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ) - ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਓਂਟਾਰੀਓ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਾਕਰਟਨ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਾਪਰੇ ਦਰਦਨਾਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰੀਆ ਗਈਆਂ ਚਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਅੰਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ, ਸਾਥੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ

ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ ਨਿਊਜ਼

ਅਤੇ ਸਕੂਲੀ ਸਾਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਭਿਆਨਕ ਹਾਦਸਾ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੂਰੇ ਵਾਕਰਟਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਗਹਿਰੇ ਸਦਮੇ ਵਿੱਚ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨਕ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ

ਵਾਕਰਟਨ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ।

ਇਸ ਦੁੱਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਜ਼ਾ ਮੌਮਬੱਤੀਆਂ ਜਗਾ ਕੇ, ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਹਨ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਅਤੇ

ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਹਿਯੋਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵੱਡਾ ਸਹਾਰਾ ਬਣਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਰਾਹੀਂ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰੀਆ ਗਈਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਜਿਉਂਦਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਐੱਮ.ਡੀ. ਦਯਾਨੰਦ ਮਾਡਲ ਸਕੂਲ ਨਕੋਦਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਗਠਨ

ਨਕੋਦਰ। ਐੱਮ.ਡੀ. ਦਯਾਨੰਦ ਮਾਡਲ ਸਕੂਲ ਨਕੋਦਰ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਕੂਲ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਪ੍ਰਮੋਦ ਭਾਰਦਵਾਜ ਜੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਭਾ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਬਾਰੂਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੌਤਮ ਜੈਨ ਨੂੰ ਹੈੱਡ ਬੁਆਏ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਸਿਮਰਨ ਖੋਸਲਾ ਨੂੰ ਹੈੱਡ ਗਰਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ

ਏਕਮ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਕਪਤਾਨ, ਆਸ਼ੀਮਾ ਨੂੰ ਖੇਡ ਕਪਤਾਨ, ਮੁਸਕਾਨ ਮਹਿਤਾ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਕਪਤਾਨ ਅਤੇ ਸ਼ੋਆ ਨੂੰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਦਨਾਂ ਲਈ ਵੀ ਕਪਤਾਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਕਪਤਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਅਮਨ ਚੰਦਰ ਨੂੰ ਦਯਾਨੰਦ ਸਦਨ ਦਾ ਕਪਤਾਨ ਅਤੇ ਹਰਸਿਮਰਨ ਨੂੰ ਉਪ-ਕਪਤਾਨ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਪਰਨੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਵਿਵੇਕਾਨੰਦ ਸਦਨ ਦੀ ਕਪਤਾਨ ਅਤੇ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਉਪ-ਕਪਤਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਰਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਨੰਦ ਸਦਨ

ਦੀ ਕਪਤਾਨ ਅਤੇ ਜਸ਼ਨ ਮਧਾਸ ਨੂੰ ਉਪ-ਕਪਤਾਨ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਵਿਰਜਾਨੰਦ ਸਦਨ ਦੀ ਕਪਤਾਨ ਦੀਪਿਕਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਕਪਤਾਨ ਹਰਲੀਨ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਹਾਊਸ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ। ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧਨ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜੀ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਕੂਲ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ।

ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ ਨਿਊਜ਼

ਨਿਕੰਮੇ ਬੰਦੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹੀ ਕਹਿਣਗੇ "ਰੱਬਾ ਰਿਜ਼ਕ ਨਾ ਦੇਈ, ਜੰਗਲ ਚ ਲੱਕੜੀਆਂ ਲੈਣ ਜਾਣਾ ਪਊਗਾ। ਸਿਆਣਾ ਮਨੁੱਖ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮੰਗੇਗਾ, ਰੱਬਾ ਕੋਠੀਆਂ ਮਹਿਲ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤਾਂ ਮਿਹਨਤ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਬਣ ਜਾਣਗੇ। ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਬਣਾਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਮਾਣ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਮੀਰੀ ਗਰੀਬੀ ਤਾਂ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਮੈਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਕਤ ਵਕਤ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਮੁੱਲੇ ਤੇ ਰਸੀਲੇ ਗਾਣੇ ਪਏ। "ਮਾਰਦਾ ਦਮਾਮੇ ਜੱਟ ਮੇਲੇ ਆ ਗਿਆ"। "ਗੋਰੀ ਦੀਆਂ ਝਾਂਜਰਾਂ ਬੁਲਾਉਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਗਲੀਆਂ ਦੇ

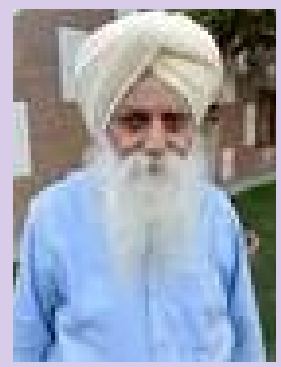
ਵਿੱਚ ਡੰਡ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ"। "ਚੁੱਤੀ ਕਸੂਰੀ ਪੈਰੀ ਨਾ ਪੂਰੀ ਸਰੁਰੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ, ਲੰਬੀਆਂ ਵਾਟਾਂ, ਮਾਰੀਆ ਪੈਦਲ ਲੈ ਗਿਆ" ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਗੀਤ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਮੁੱਲੇ ਅਤੇ ਰਸੀਲੇ ਗਾਣਿਆਂ ਦਾ ਰਚੇਤਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਨੂਰਪੁਰੀ, ਘੋਰ ਗਰੀਬੀ ਕਰਕੇ, ਖੂਹੀ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰਕੇ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਲਮਾਲ ਕਰ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਜਾਤੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਟੱਕਰਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਮਾਹੌਲ ਹੀ ਐਸਾ ਸਿਰਜਿਆ ਕਿ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਰੋਟੀ ਨਸੀਬ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਆਰਟਸ ਵਿੱਚ ਗੌਰਮੁਖੀ ਡੀਏਵੀ

(ਰੱਬਾ ਸਭ ਨੂੰ ਲਿਸ਼ਕ ਦੇਵੀਂ)

ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੀਆਂ। ਦਾਤਾ ਨੇ ਮੇਰੀ ਮਿਹਨਤ ਉੱਤੇ ਰਹਿਮਤ ਕੀਤੀ। ਐਸਾ ਰਿਜ਼ਕ ਫਸਟ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਦਿੱਤਾ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਬਦਲ ਗਈ। ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਮੇਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਿੱਤਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤੀ

ਲੋਕ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਦੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਮਿਹਨਤਾਂ ਹੁਣ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਨੰਦ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਵੀ ਵਧੀਆ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ
ਪਿੰਡ ਕੁਲਬੁਰਫਾਂਜ਼ਿਲਾ
ਪਟਿਆਲਾ ਹਾਲ-ਆਬਾਦ
#639/40ਏ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
ਫੋਨ ਨੰਬਰ :
9878469639

ਗਿਆ ਸਮੁੰ, ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ

ਅਸੀਂ ਜਦੋਂ ਬਜ਼ਾਰ ਨਿਕਲਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਚਾਹ ਦੀ ਦੁਕਾਨ, ਕਰਿਆਨੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ, ਕਪੜੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਜਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੰਨਾਂ ਉਤੇ ਅਕਸਰ ਆਪਾਂ ਗ੍ਰਾਹਕ ਖੜੇ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਫਿਰਕੀ ਜਿਹੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੇ ਉਹਲੇ ਜਿਹੇ ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਦੁਕਾਨ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਕਾਨ ਅੰਦਰ ਟੁੱਟੀਆਂ ਫੁੱਟੀਆਂ ਤਾਰਾਂ, ਖਰਾਬ ਹੋਈਆਂ ਮੋਟਰਾਂ, ਟੁੱਟੇ ਭੱਜੇ ਖਰਾਬ ਹੋਏ ਪੱਖੇ ਅਤੇ ਖਰਾਬ ਬੇਢੰਗਾ ਜਿਹਾ ਇਕ ਟੀ ਵੀ ਅਤੇ ਗਲਿਆਂ ਸੜਿਆਂ ਇਕ ਫਰਿਜ਼ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੰਧ ਤੇ ਕੁਝ ਲਟਕ ਰਹੀਆਂ ਧੁੰਧਲੀਆਂ ਜਿਹੀ ਤਸਵੀਰ, ਇਕ ਖੁੰਝੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆਂ ਇਕ ਟੁੱਟਾ ਜਿਹਾ ਪੁਰਾਣਾ ਟਰੰਕ, ਦੂਜੇ ਖੁੰਝੇ ਵਿੱਚ ਵੱਜਦਾ ਇਕ ਪੁਰਾਣਾ ਰੇਡੀਓ, ਅਤੇ ਉਥੇ ਬੈਠਾ ਇਕ ਗ੍ਰਾਹਕ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਆਇਆ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਉਹ ਚੀਜ਼

ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਕ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਸਾਡੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਜਰੂਰਤ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹੋਣ, ਅੱਜ ਵੀ ਉਨੀਆਂ ਹੀ ਸੀ ਜਿੰਨੀਆਂ ਕਿ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇਕ ਪੱਖਾ ਜਾਂ ਘੜੀ ਹੋਣ। ਇਕ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਪੱਖੇ ਜਾਂ ਟੀਵੀ ਹੋ, ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦੇ ਸੀ ਜੋ ਲੋਹੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰੇਡੀਓ ਤੱਕ ਸੱਭ ਕੁਝ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਚੀਜ਼ ਉਹ ਠੀਕ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਹੋਰ ਫੇਰੀ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੁਣ ਬੜਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਪੜਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰਾਂ ਦੇ ਯੰਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ

ਯੰਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਦੋ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਪੁਰਾਣੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਸਕੀਮ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ, ਨਵੇਂ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਕਪੜੇ ਹੁਣੇ ਹੀ ਲਿਆਂਦੇ ਸਨ ਬਦਲਣ ਦੀਆਂ ਬਿਉਤਾਂ ਬਣਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖੁੜੇਦਾਨ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਦਲਾਓ ਸਿਰਫ਼ ਸਹੂਲਤਾਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਤੋਂ ਨਵਾ ਸੱਭ ਕੁਝ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਦੇਖੋ ਦੇਖੀ ਇਹ ਸੱਭ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਮਹੌਲੇ ਅੰਦਰ ਨਵੀਂ ਚੀਜ਼ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਸਾਨੀ ਨੇ ਸਾਡੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਹੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਨਿੱਜੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ

ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬੇਅਰਾਮੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ, ਛੱਡਣਾ ਜਾਂ ਬਦਲਣਾ ਵਧੇਰੇ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਤੁੰ-ਤੂੰ ਮੈਂ-ਮੈਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਹਿਰ ਘੋਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਝੱਟ ਹੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਦਲਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸੋਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਾ ਕੋਈ ਆਨਾ-ਕਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੀ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਨਾ ਇਹ ਸਮਾਜਕ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੁਝਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਦਲਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਵੱਧਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਬਜ਼ਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ

ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਆਸਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਰਵੈਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੂਰੇ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਖੜਾ ਹੈ। ਜਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਦਲਣ ਦੀ ਆਦਤ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਗਈ ਹੈ। ਤੁਰੰਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਇਹ ਭੇਡ-ਚਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਵਸਤੂਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਘੇਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਬਦਲਣ ਦੀ ਇਹ ਆਦਤ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਂਦ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਹੋਰ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਡੰਬਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਉਹੀ ਮਨੁੱਖ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਨੇੜਤਾ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਪੂਰੇ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ

ਪਹਿਲੂ ਤੇ ਸੋਚਦਾ ਹੈ, ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸੋਚਦਾ, ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਹਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਉਮਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਘੋੜੇ ਵਾਂਗ ਦੋੜ-ਦੌੜ ਕੇ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਮਾਂ ਪਿਓ ਦੀ ਦਵਾਈਆਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ, ਮਤਲਬ ਕਿ ਘਰ ਦੀ ਹਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਤਨ-ਮਨ ਤੋਂ ਸਿਰੇ ਚੜਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਕ ਉਮਰ ਉਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਕੂਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਰ ਲੁਧਿਆਣਾ

ਸਿਰੜ, ਸਾਧਨਾ ਅਤੇ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸਿਖਰ: ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੁਨੀਰ

ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਹਿੰਮਤ ਮਰਦਾਂ, ਮਦਦੇ ਖੁਦਾ', ਪਰ ਜਦੋਂ ਹਿੰਮਤ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਹੱਦਾਂ ਛੂਹਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤ ਵੀ ਸਿਜਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਪੈਚੀਦਾ ਰਾਹਾਂ 'ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹੇ ਮੌੜ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਪਰਖਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਤਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅੱਗੇ 'ਗੋਡੇ ਟੇਕ' ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਸਿਰੜੀ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ 'ਪੱਥਰਾਂ' 'ਚੋਂ ਪੈੜਾਂ' ਕੱਢਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਇੱਕ ਅਜ਼ੀਮ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੁਨੀਰ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਗਾਥਾ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਹਾਰ ਕੇ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਉਹ ਰਵਾਇਤ ਹੈ ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਲਈ ਮਾਰਗ-ਦਰਸ਼ਕ ਬਣੇਗੀ। ਨਵਦੀਪ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਅਧਿਆਇ ਕਿਸੇ ਫਿਲਮੀ ਦਾਸਤਾਨ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਮਹਿਜ਼ 11-12 ਸਾਲ ਦੀ ਕੋਮਲ ਉਮਰ, ਜਦੋਂ ਹਾਲੇ ਖੇਡਣ-ਕੁੱਦਣ ਅਤੇ ਸਕੂਲੀ ਬਸਤੇ ਨਾਲ ਮੋਹ ਪਾਉਣ

ਦੇ ਦਿਨ ਸਨ, ਤਾਂ ਵਕਤ ਦੀ ਬੇਰਹਿਮ ਚਾਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੇਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੜ੍ਹਨੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਘਰ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦਸਤਕਾਰੀ ਸਿੱਖਣ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਉਹ ਲੰਮਾ ਵਕਫ਼ਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਸੰਦਾਂ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਅਗਨ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਲਾਲਸਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਾਹ ਲੱਭ ਲੈਂਦੇ ਹਨ'। ਨਵਦੀਪ ਦੇ ਮਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਉਹ ਚਿਣਗ ਲਗਾਤਾਰ 'ਕੜਵੱਲ' ਲੈਂਦੀ ਰਹੀ, ਜੋ ਕਦੇ ਬੁਝੀ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬਨਵਾਸ ਦੌਰਾਨ ਨਵਦੀਪ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਰਸਮੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ' ਵਿੱਚ ਉਹ ਅੱਵਲ ਰਹੇ। ਜਿਸ ਥਾਂ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉੱਥੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰੂਹ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਬਣੀ। ਬਜ਼ੁਰਗ, ਜੋ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਰਹਿਤਲ ਦੀ

ਟਕਸਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੇ ਨਵਦੀਪ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਪਲੇਬਣ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਹਿਤਕ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗੇ ਗਏ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ 'ਰੇਡੀਓ' ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹਿਬੂਬ ਵਾਂਗ ਆਇਆ। ਰੇਡੀਓ ਦੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਜਾਦੂਗਰੀ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਪੁਰਾਣੇ ਫਿਲਮੀ ਨਗਮੇ, ਮੌਸੀਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਗਮਾਨਿਗਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਬਾਲਕ ਨੇ ਉਹ ਗਿਆਨ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜੋ ਵੱਡੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਸਾਲ 1998 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਨਵਦੀਪ ਆਪਣੀ ਜੰਮਣ-ਭੋਏਂ ਪਰਤੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁੱਢ ਫੁੱਟ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। 19 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਬਹੁਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀਆਂ ਦੌੜਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨਵਦੀਪ ਨੇ ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇਣ ਦਾ ਸਾਹਸੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ

ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੁਨੀਰ
'ਲੋਹੇ ਦੇ ਚੜੇ ਚੱਬਣ' ਵਰਗਾ ਕਾਰਜ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਅੱਗੇ ਹਰ ਰੁਕਾਵਟ ਬੋਠੀ ਸਾਬਤ ਹੋਈ। ਅੱਠਵੀਂ ਤੋਂ ਦਸਵੀਂ, ਫਿਰ ਗਿਆਨੀ, ਬਾਰੂਵੀਂ ਅਤੇ ਬੀ.ਏ. ਤੱਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ। ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤ ਲਿਖਣੇ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੱਜਮੱਰਾ ਦਾ ਸਕੂਨ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਅਸਲ ਭਾਗ ਉਦੋਂ ਲੱਗੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਮ.ਐਡ. ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2010 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਜਦੋਂ ਨਤੀਜਾ

ਆਇਆ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੀਜਾ ਰੈਂਕ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ 'ਝੰਡੇ ਗੱਡ ਦਿੱਤੇ'। ਇਹ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਛੇਵੀਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਕੂਲ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ, ਐਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ, ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਨੈੱਟ ਕਲੀਅਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਲੈਕਚਰਾਰ ਦਾ ਟੈਟ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੌਧਿਕ ਲਿਆਕਤ ਦਾ ਮੂੰਹ ਬੋਲਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੌਕ ਨੇ ਸਰਹੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਵਲਗਣਾਂ ਵੀ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀਆਂ। 'ਰਾਬਤਾ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਰਾਵੀ ਦੇ ਪਾਰਲੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਕਲਮੀ ਸਾਂਝ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਰਦੂ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਉਰਦੂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਸਦਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਾਇਰ ਇਰਸ਼ਾਦ ਸੰਧੂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਰਿ-ਹਤਲ ਵਲੀਆਂ ਵਰਗੀ' ਦਾ ਲਿਪੀਅੰਤਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਮਕਬੂਲ ਪੁਸਤਕ 'ਰਾਣੀ ਤੱਤ' ਨੂੰ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਉਲੱਥਾ ਕਰਨਾ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮੀਲ-ਪੱਥਰ ਹਨ। ਅੱਜ ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੁਨੀਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਝੰਡੂਕੇ (ਮਾਨਸਾ) ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸੇਵਕ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਕ 'ਚਾਨਣ-ਮੁਨਾਰ' ਹਨ ਜੋ ਛੋਟੀਆਂ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਬਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਬੱਸ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਸੱਚੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਗਾਥਾ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਖੁਦੀ ਕੋ ਕਰ ਬੁਲੰਦ ਇਤਨਾ ਕਿ ਹਰ ਤਕਦੀਰ ਸੇ ਪਹਿਲੇ, ਖੁਦਾ ਬੰਦੇ ਸੇ ਖੁਦ ਪੂਛੇ ਬਤਾ ਤੇਰੀ ਰਜ਼ਾ ਕਿਆ ਹੈ।' ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਜਜ਼ਬੇ, ਜਨੂੰਨ ਅਤੇ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਣ ਨੂੰ 'ਅਸ਼-ਅਸ਼' ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਸਲਾਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਮਨਜੀਤ ਮਾਨ
ਮੋਬਾਈਲ
7009898044

ਤਾਪ ਲਹਿਰ: ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਵੱਧਦਾ ਖ਼ਤਰਾ

ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਤਾਪ ਲਹਿਰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਜੋਂ ਉੱਭਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਤਾਪ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਆਵਿਰਤੀ ਅਤੇ ਤੀਬਰਤਾ ਵਿੱਚ ਬੇਹੱਦ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਗਰਮੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ, ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀਆਂ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਡੂੰਘੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਦੀਆਂ ਹਨ।

ਤਾਪ ਲਹਿਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਆਮ ਔਸਤ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹਾਲਤ ਲਗਾਤਾਰ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਜਾਂ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੱਕ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦਿਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤਾਪਮਾਨ ਬਹੁਤ ਉੱਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਰਾਤਾਂ ਵੀ ਗਰਮ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਪ ਲਹਿਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤਾਪਮਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਕਈ ਦਿਨ ਤੱਕ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਤਾਪ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਵੱਧਣ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਔਸਤ ਤਾਪਮਾਨ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉੱਚ ਦਬਾਅ ਵਾਲੀਆਂ ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਗਰਮ ਹਵਾ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਫਸਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਾਪਮਾਨ ਹੋਰ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ, ਕੰਕਰੀਟ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਹਰਿਆਵਲੀ ਦੀ ਘਾਟ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ

ਤਾਪ ਭੱਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਅਤੇ ਘੱਟ ਵਰਖਾ ਵੀ ਤਾਪ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਤਾਪ ਲਹਿਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਸਰ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਰਮੀ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ, ਸਿਰ ਦਰਦ, ਥਕਾਵਟ, ਦੌਰਾ, ਚੱਕਰ ਆਉਣਾ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਿਲ ਅਤੇ ਸਾਹ ਸੰਬੰਧੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗ, ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ, ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਤਾਪ ਲਹਿਰ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਦੇ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਦੁੱਧ ਉਤਪਾਦਨ ਘੱਟਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮੌਤਾਂ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਛਾਂ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਦਰਤੀ ਆਵਾਸਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਨ ਵੀ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਵੀ ਤਾਪ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਅਣਛੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਵੱਧ ਗਰਮੀ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਨਮੀ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੰਚਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਵੱਧਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਸ਼ੂਧਨ 'ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਤਾਪ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਦਰਿਆ, ਤਲਾਬ ਅਤੇ ਜਲ ਭੰਡਾਰ ਸੁੱਕ ਰਹੇ ਹਨ, ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨੈਟਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਹਰਿਆਲੀ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਰੇਤਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਤੰਤਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਤਾਪ ਲਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕੈਫੀਨ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਰਬੂਜ, ਖੀਰਾ ਅਤੇ ਸੰਤਰੇ ਵਰਗੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਫਲਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਲਾਭਦਾਇਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 4 ਵਜੇ ਤੱਕ, ਜਦੋਂ ਗਰਮੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਛੱਤਰੀ, ਟੋਪੀ ਜਾਂ ਦੁਪੱਟੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਲਕੇ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਢਿੱਲੇ ਸੂਤੀ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਠੰਢਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੱਖਿਆਂ, ਕੂਲਰਾਂ ਜਾਂ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਤਾਪ ਲਹਿਰਾਂ ਜਾਨਲੇਵਾ ਵੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਤਾਪ ਲਹਿਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਠੰਢਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਤਾਪਮਾਨ, ਬੇਹੋਸ਼ੀ, ਉਲਝਣ, ਤੇਜ਼ ਧੜਕਣ, ਗਰਮ ਅਤੇ ਸੁੱਕੀ ਚਮੜੀ ਅਤੇ ਦੌਰੇ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣ ਹਨ। ਜੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਲਾਜ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਇਹ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੌਤ

ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਤਾਪ ਲਹਿਰਾਂ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗੁਆ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਅਣਛੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਾਪ ਲਹਿਰਾਂ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਵਿਨਾਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੇਵਲ ਜਾਗਰੂਕਤਾ, ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ, ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਨਿਕਾਸ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਰਗੇ ਕਦਮ ਹੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤਾਪ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਅਤੇ ਆਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈਏ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਵਾਤਾਵਰਣ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈਏ।

ਸਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਿਗਿਆਨ ਅਧਿਆਪਕ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਪੰਜਾਬ।

ਆਨਲਾਈਨ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਆਫਲਾਈਨ ਰਿਸ਼ਤੇ

ਅੱਜ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਅਦਭੁਤ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੁੱਧੀ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਖੋਜਾਂ ਕਰ ਲਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ, ਵੀਡੀਓ ਕਾਲ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜੁੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਉਪਲਬਧੀ ਹੈ। ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਕੜਵਾ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਧੀ ਹੈ, ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦੂਰ ਬੈਠਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਏ ਹਾਂ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ।

ਅੱਜ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਵਿਅਸਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ। ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਵੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਸਕਰੀਨ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ

ਕਰਦੇ ਸਨ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਗਰਮੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਅੱਜ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਿਰਫ “ਆਨਲਾਈਨ” ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। “ਲਾਈਕ” ਅਤੇ “ਕਮੈਂਟ” ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸਦੇ ਲਈ ਹਮਦਰਦੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਛੁਪੇ ਹੰਝੂ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਪਾਂਦੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਅੰਦਰੋਂ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚੁੱਪ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕੋਲ ਅੱਜ ਦੁਨੀਆ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਬੈਠੇ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਦਿਲੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ। ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਅਸਲ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਾਂ ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਸਲ ਤਰੱਕੀ ਉਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਨੁੱਖਤਾ, ਦਇਆ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਵੀ ਵਧੇ। ਜੇਕਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਕਰ ਦੇਵੇ, ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੂਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ

ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਤਰੱਕੀ ਅਧੂਰੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦੇ, ਪਰ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੀ ਇਕੱਲੇਪਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਇਸ ਨਿਘਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ “ਫਾਲੋਅਰ” ਹਨ, ਪਰ ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵੀ ਸੱਚਾ ਦੋਸਤ ਨਹੀਂ। ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਚਮਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਸਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠ ਕੇ ਵੀ ਮੋਬਾਈਲ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚੁੱਪ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਚੁੱਪ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀ ਦੂਰੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ, ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਸਨੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਮੱਸਿਆ ਤਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਸਲੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ‘ਤੇ ਹਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ। ਅੱਜ ਲੋੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੀਏ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ‘ਤੇ ਉਦਾਸੀ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸਦਾ ਹਾਲ ਪੁੱਛਣਾ, ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦੇਣਾ ਹੀ ਅਸਲ ਮਨੁੱਖਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ, ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਰੂਹ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਜਾਈਏ, ਪਰ ਜੇ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਦਇਆ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਤਰੱਕੀ ਬੇਮਾਇਨੇ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਸਲ ਵਿਕਾਸ ਉਹ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਮੁੱਲ ਵੀ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣ।

ਜਸਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਸਸ ਮਾਸਟਰ ਸਸਸਸ ਹਾਕੂਵਾਲਾ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ 79860-27454

ਬੇਗਾਨੀ ਧੀ...

ਪਿਰਥੀ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਮੁੱਕੀ ਨੂੰ ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਮੁੰਡੇ ਹੀ ਸਨ। ਵੱਡਾ ਮੁੰਡਾ ਸੁੰਦਰ ਪੰਦਰਾਂ ਕੁ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਤੇ ਛੋਟਾ ਤੇਰ੍ਹਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਘਰ ਸੀ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹ ਇੱਕ ਕਮਰਾ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਆਪ ਵੀ ਕਿਸੇ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਮਿਹਨਤ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਕੇ ਵਧੀਆ ਕਮਾਈ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਵਧੀਆ ਚੱਲੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਿਰਥੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਕੋਈ ਮਿਲਦਾ ਉਸੇ ਨੂੰ ਆਖਦੀ, "... ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਲਈ ਕੋਈ.... ਲੋੜਵੰਦ ਲੜਕੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਦੱਸੋ.... ਅਸੀਂ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ.... ਬੱਸ ਘਰ ਤੇ ਬੱਚੇ ਸਾਂਭਣ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ....!" ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਲਈ ਕੁੜੀ ਵੇਖਦੀ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਮੁੰਡੇ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮੰਨਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸੁਣਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਘਰ ਵੀ ਸੀ। ਉਹ ਸਭ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮਿੱਠਾ ਬੋਲਦੀ ਸੀ। ਘਰੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਘੱਟ ਹੀ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੀ। ਉਹ ਸਿਲਾਈ ਕਢਾਈ ਜਾਣਦੀ ਸੀ। ਸਾਲ ਕੁ ਬਾਅਦ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਸਿਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ। ਕੁਝ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਪਿਰਥੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਚੁਬਾਰੇ ਛੱਤ ਲਏ, ਘਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਬਣਾ ਲਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸੋਨੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਘਰ ਵੇਚ ਕੇ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਇਸ ਘਰ ਉੱਤੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜੇ ਪੈਸੇ ਬਚੇ ਸਨ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਹਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਅਠਾਰਾਂ ਵੀਹ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਪਿਰਥੀ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਬਹੁਤ ਨਲਾਇਕ ਸਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ ਅਤੇ ਮਤਰੇਈ ਭੈਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਗੋਂ ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਐਸੀ ਕਿਰਪਾ ਹੋਈ ਕਿ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਬਹੁਤ ਚੱਲ ਪਈ। ਪਰ ਘਰ ਉਹ ਇੱਕ ਪੈਸਾ ਨਾ ਦਿੰਦੇ, ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਅਯਾਸ਼ੀ ਕਰਦੇ। ਪਿਰਥੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਮੁੰਡਾ ਜੂਆ ਖੇਡਦਾ ਤੇ ਖੂਬ ਪੈਸਾ ਬਰਬਾਦ ਕਰਦਾ, ਛੋਟਾ ਕਿਸੇ

ਦੀ ਕੁੜੀ ਉਧਾਲ ਲਿਆਇਆ। ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਲੱਛਣ ਵੇਖ ਕੇ ਸੋਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਰਮਾ ਦੇ ਛੋਟੀ ਹੀ ਹੱਥ ਪੀਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤੀ ਸੁਨੱਖੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਚੰਗੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਰੱਜੇ ਪੁੱਜੇ ਘਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੁੰਡਾ ਸੁਨੱਖਾ ਵੀ ਰੱਜ ਕੇ ਸੀ ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਵੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਲਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਰਮਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪੂਰੀਆਂ ਮੌਜਾਂ ਮਾਣਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਤੋਟ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਰਾਤ ਪਿਰਥੀ ਨੂੰ ਅਧਰੰਗ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਉਹ ਅਪਾਹਜ ਹੋ ਕੇ ਘਰ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਉੱਤੋਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਤੇ ਉੱਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੋਨੀ ਤੇ ਪੈ ਗਈ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਸਿਉਂ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਜੋਗੀ ਵੀ ਨਾ ਰਹੀ। ਸੋਨੀ ਆਪਣਾ ਘਰ ਤੇ ਜੋੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਪਿਰਥੀ ਦੇ ਘਰ ਤੇ, ਉਸ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੇ ਖਰਚ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਬਦ ਤੋਂ ਬਦਤਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਹਰ ਵੇਲੇ ਰੁਲੀ

ਰਹਿੰਦੀ ਤੇ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਸੱਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਓਧਰੋਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਧੀਆ ਚੱਲਦੀ ਦੁਕਾਨ ਜੁਏ ਰਾਹ ਹੀ ਰੋੜ੍ਹ ਦਿੱਤੀ। ਹੁਣ ਕਮਾਈ ਦਾ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਦਿਸਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤੇ ਨਿੱਤ ਮਾਂ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਗਦੇ। ਸੋਨੀ ਪਿਰਥੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੇ ਇਲਾਜ ਐਨਾ ਕਰਦੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਰਨ ਲੱਗੀ। ਮੁੰਡੇ ਜਦ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੰਗ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਘਰ ਵੇਚ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਮੁੰਡੇ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਕੇ ਅੱਡ ਕਿਰਾਇਆਂ ਤੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ। ਸੋਨੀ ਤੇ ਪਿਰਥੀ ਵੀ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ। ਸੋਨੀ ਦੀ ਧੀ ਰਮਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਆਉਂਦੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਬਹੁਤ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਹਾਲ ਚਾਲ ਪੁੱਛ ਜਾਂਦੀ। ਰਮਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਸੋਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਘਰ ਖਰੀਦ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਉਸ ਦੇ ਬੀਮਾਰ ਪਿਓ ਨਾਲ ਕਿਰਾਇਆਂ ਤੇ ਧੱਕੇ ਨਾ ਖਾਂਦੀ ਫਿਰੇ। ਸੋਨੀ ਨੇ ਰਮਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਈ ਅੱਗੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਆਖਿਆ, ".... ਅਸੀਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਕਿਹੜੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਦੇ ਹਾਂ..... ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਅਹਿਸਾਨ ਕਰਕੇ..... ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਕਰਜ਼ਾਈ ਨਾ ਕਰੋ.....!" ਰਮਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਖਿਆ, "... ਮਾਂ..... ਜੇ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਪੁੱਤ ਹੁੰਦੀ..... ਤਾਂ ਵੀ ਤੂੰ ਐਦਾਂ ਹੀ ਆਖਦੀ.... ਹਜੇ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਸਿਲਾਈ ਦਾ ਮਾੜਾ ਮੋਟਾ ਕੰਮ ਕਰ ਤੇ ਡੈਡੀ ਨੂੰ ਸਾਂਭੀ ਚੱਲ.... ਜਦ ਡੈਡੀ ਜੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਣਗੇ..... ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਜਿੰਨਾਂ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇਈ ਜਾਇਓ.... ਮੈਂ ਕਦੇ ਮਨ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰੂੰਗੀ....!" ਪਿਰਥੀ ਨੇ ਬਿਸਤਰ ਤੇ ਪਏ ਨੇ ਰਮਾ ਵੱਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਬਾਹਵਾਂ ਉਲਾਰੀਆਂ ਤਾਂ ਰਮਾ ਨੇ ਉਸ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾਈ ਤਾਂ ਪਿਰਥੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘੁੱਟ ਕੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਾ ਲਿਆ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਟਪ ਟਪ ਕਰਦੇ ਅੱਥਰੂ ਚੋ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ। ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਦੋ ਕਮਰਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੋਨੀ ਤੇ ਪਿਰਥੀ ਸਕੂਨ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ। ਸੋਨੀ ਮਿਹਨਤ ਵੀ ਕਰਦੀ ਤੇ ਬੀਮਾਰ ਪਤੀ ਦੀ ਖੂਬ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਹੱਥ ਪੈਰ ਚੱਲਣ ਲੱਗ ਪਏ ਫਿਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਬੈਠਣ ਲੱਗਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਤੁਰਨ ਫਿਰਨ ਜੋਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਸੋਨੀ ਕੰਮ

ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੀ ਤੇ ਵਧੀਆ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ। ਘਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਵਧੀਆ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਰਮਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੌਣਕ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ। ਪਿਰਥੀ ਸੋਨੀ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇਵੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਉਂਦੀ ਤੇ ਜਦ ਰਮਾ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਤਾਂ ਸੋਚਦਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ, "... ਜਿਹੜੀ ਔਲਾਦ ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਸੀ ਉਹ ਮੇਰਾ ਤੇ ਸੋਨੀ ਦਾ..... ਸਭ ਕੁਝ ਲੁੱਟ ਪੁੱਟ ਕੇ ਲੈ ਗਈ..... ਜਿਸ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ..... ਸੌ ਸੁਆਲ ਉੱਠੇ ਸਨ..... ਉਹੀ ਬੇਗਾਨੀ ਧੀ ਅੱਜ ਮੇਰੇ ਔਖੇ ਵੇਲੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਬਣੀ..... !" ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਸੋਚਦੇ ਉਹ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਰਮਾ ਨੂੰ ਘੁੱਟ ਕੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਲਾ ਲੈਂਦਾ।

ਬਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਸਰਾਓ... 9988901324

ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਸੱਪ ਦਾ ਡੰਗਿਆ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦਾ', ਪਰ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੀ ਫਿਤਰਤ ਦੇਖ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਸੱਪ ਭੁਲੇਖੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਡੰਗ ਲਵੇ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸੱਪ ਨੂੰ ਹੀ ਬਚਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹਕੀਮ ਕੋਲੋਂ ਬੂਟੀ ਭਾਲਣੀ ਪੈ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਗੱਲ ਭਾਵੇਂ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਜਾਂ ਵਿਅੰਗ ਲੱਗਦੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਹ ਸਾਡੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉਹ ਕੋੜੀ ਸੱਚਾਈ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਗਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਨਫਰਤ, ਈਰਖਾ, ਹਉਮੈ ਅਤੇ ਖੁਦਗਰਜ਼ੀ ਦਾ ਐਨਾ ਜ਼ਹਿਰ ਭਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਜੀਵ ਵੀ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਪਨਾਹ ਮੰਗਦੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੰਝ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸੱਪਾਂ ਦੀ ਬਰਾਦਰੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਹਿਰ ਉਗਲਣ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈਣ ਲਈ ਕਤਾਰਾਂ ਬੰਨ੍ਹੀ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ। 'ਉੱਤੋਂ ਬੀਬੀਆਂ ਦਾੜੀਆਂ ਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਲੇ ਕਾਂ' ਵਾਲੀ ਕਹਾਵਤ

ਸੱਪਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ

ਅੱਜ ਦੇ ਮਨੁੱਖ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁੱਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਬਾਹਰੇ ਮਿੱਠਾ ਅਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਜ਼ਹਿਰ ਦਾ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ, ਤਾਂ ਹਰ ਪਾਸੇ ਇਸ ਨਫਰਤੀ ਜ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਵਗਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਸਾਫ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਹੱਬਤ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਗਾਇਬ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦਾ ਬੰਦਾ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਐਨਾ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ, ਜਿੰਨਾ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸੁੱਖ ਤੋਂ ਹੈ। ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਤਰੱਕੀ, ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਦੋਸਤ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੇਖ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਈਰਖਾ ਦਾ ਸੱਪ ਮੇਲਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ 'ਕਿੰਗ ਕੋਬਰਾ' ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਸਕੇ ਭਰਾ ਵੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਖੂਨ ਦੇ ਪਿਆਸੇ ਹੋਏ

ਫਿਰਦੇ ਹਨ। 'ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਤੇ ਬਗਲ ਵਿੱਚ ਫੂਰੀ' ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹਰ ਗਲੀ-ਮੋੜ 'ਤੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਖਿੱਚਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਐਨਾ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦਾ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਪੌੜੀ ਬਣਾ ਕੇ ਉੱਪਰ ਚੜ੍ਹਨ ਦੀ ਹੋੜ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਹੀ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਦਰੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਜ਼ਹਿਰ ਦੀ ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਸਿਆਸਤ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਰਸੀ ਦੀ ਭੁੱਖ ਨੇ ਸਾਡੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਜੁਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਐਨਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਗ ਹੀ ਵਰੁਦੀ ਹੈ। ਧਰਮ, ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾ ਕੇ, ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਨਫਰਤ ਦਾ ਟੀਕਾ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਹਿ ਕੇ

'ਫੁੱਟ ਪਾਓ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰੋ' ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਸਿਆਸਤਦਾਨ 'ਮਗਰਮੱਛ ਦੇ ਹੰਝੂ' ਵਹਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਉੱਲੂ ਸਿੱਧਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਧਰਮ ਦੇ ਠੋਕੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਅਤੇ ਵੰਡਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਧਰਮ, ਜੋ ਕਦੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਸੀ, ਅੱਜ ਕੱਟੜਤਾ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਥਿਆਰ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕ ਨੇ ਇਸ ਬਲਦੀ ਵਿੱਚ ਘਿਓ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮੰਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ 'ਵਿਹਲਾ ਮਨ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦਾ ਘਰ' ਵਾਲੀ ਅਖਾਣ ਸੌ ਫੀਸਦੀ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੀ-ਬੋਰਡ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕ ਕੇ, ਫਰਜ਼ੀ ਨਾਵਾਂ ਹੇਠ ਗਾਲ਼ਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ, ਬਿਨਾਂ ਸਿਰ-ਪੈਰ ਤੋਂ

ਕਿਸੇ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਉੱਤੇ ਚਿੱਕੜ ਉਛਾਲਣਾ ਅਤੇ ਨਫਰਤ ਭਰੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਨਾ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਦਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਸ਼ੌਕ ਹੈ। ਇਹ ਡਿਜੀਟਲ ਜ਼ਹਿਰ ਐਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿੰਟਾ-ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਹੱਸਦੀ-ਵੱਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਰਕ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੁੜੱਤਣ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਹਿਰ ਉਗਲ ਕੇ ਕੱਢ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜ਼ਹਿਰ ਸੱਪਾਂ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਗੁਣ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਪਰ ਇਨਸਾਨ? ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਪਿਆਰ, ਹਮਦਰਦੀ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਡੋਲ੍ਹ ਕੇ, ਖੁਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਹਿਰ ਦੇ ਖੂਹ ਪੁੱਟ ਲਏ ਹਨ।

ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ 'ਤੇ ਉਂਗਲ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਆਪਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹੇਠ ਸੋਟਾ ਫੇਰੀਏ'। ਨਫਰਤ ਦਾ ਇਹ ਜ਼ਹਿਰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਖੋਖਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਨਸਾਨ ਅਖਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਪਲ ਰਹੇ ਇਹਨਾਂ 'ਬੁੱਕਲ ਦੇ ਸੱਪਾਂ' ਦੀਆਂ ਸਿਰੀਆਂ ਫਿਰਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਜਿਹਾ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਫ਼ਨ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਬੋਹਾ ਸ.ਸ. ਮਾਸਟਰ ਸ.ਮਿ.ਸ. ਕੋਰਵਾਲਾ (ਮਾਨਸਾ) gurmialboha@gmial.com

ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਬਣੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਤਾਂ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੀਆਂ ਜਫੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਮਿਲਣ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਟੀਵੀ ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ,, ਮਾਈ ਡੀਅਰ ਫਰੈਂਡ, ਮੋਦੀ,, ਮਾਈ ਡੀਅਰ ਫਰੈਂਡ ਟਰੰਪ,,। ਅੱਜ ਕੱਲ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹੀਆਂ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਤੇ 25% ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰੂਸ ਤੋਂ ਪੈਟਰੋਲ ਮੰਗਵਾਉਣ ਤੇ 50% ਟੈਰਿਫ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਫੇਰ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਦਬਾਵ ਪਾ ਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰਿਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗੇਗਾ ਲੇਕਿਨ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਸਤੂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਆਏਗੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਭਾਰੀ ਟੈਕਸ ਲਗੇਗਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਮਰੀਕਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਵੀ ਭੇਜੇਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਗਲਤ ਪਏਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਰੂਸ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਤੋਂ ਪੈਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਮੰਗਵਾਏਗਾ ਉਸਦੇ ਬਦਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਹੀ ਮੰਗਵਾਏਗਾ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹਿੰਗਾ ਸਾਬਤ ਹੋਏਗਾ। ਪੁੱਛਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਕਹੇ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਟਰੋਲ ਵਾਂਗ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਮੰਗਵਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਰੂਸ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਪਰਖੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਸੀਬਤ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਕਦੇ ਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਤਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਇਸਰਾਈਲ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਇਸਰਾਈਲ ਦਾ ਆਪਣਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸਰਾਈਲ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਈਰਾਨ ਤੇ ਗਲਤ ਸੰਦੇਸ਼ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਇਸਰਾਈਲ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਰਾਨ ਦੇ ਧਰਮ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਮੌਤਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਅਫਸੋਸ ਜਾਹਿਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਦੀ ਦੂਰੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵਧ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਇਰਾਨ ਨੇ ਖਾੜੀ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੈਨਿਕ ਅੱਡੇ ਬਣਾ ਰੱਖੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਇਰਾਨ ਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਈਰਾਨ ਨੇ ਬਦਲੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੈਨਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕੋਈ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜਿੰਨਾ ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਸੈਨਿਕ ਅੱਡੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸਨ ਉਹ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਇਸਰਾਈਲ ਦੀ ਮਦਦ ਵਾਸਤੇ ਸਨ ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ

ਕੀ ਮਜਬੂਰੀ ਹੈ?

ਨਹੀਂ। ਇਤਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਈਰਾਨ ਨੇ ਯੂ ਏ ਈ ਤੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਵੀ ਇਰਾਨ ਤੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਯੂ ਏ ਈ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੇ ਗਏ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਹਮਦਰਦੀ ਦਿਖਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨਖੇਦੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਜਰੂਰ ਲੱਗਿਆ ਹੋਏਗਾ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਬਰਿਕਸ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟੇਨ, ਰੂਸ, ਭਾਰਤ, ਚੀਨ, ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਅਤੇ ਚੀਨ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਈਰਾਨ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਸਰਾਇਲ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇਰਾਨ ਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ ਕਿ ਬ੍ਰਿਕਸ ਮੁਲਕ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਡਾਲਰ ਦੇ ਬਦਲੇ ਆਪਣੀ ਕਰੰਸੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਕਰਿਆ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਡਾਲਰ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਘਟ ਜਾਏ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਰੂਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਕਿਤਨਾ ਵੀ ਪੈਟਰੋਲ ਚਾਹੀਦਾ ਹੋਵੇ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਖੁੱਲੀ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਰਿਕਸ ਸੰਮੇਲਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦਬਾਅ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਗਲਤ ਨੂੰ ਗਲਤ

ਅਤੇ ਠੀਕ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕਿਉਂ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਤਨੀ ਮਜਬੂਰੀ ਥਾ ਭਾਰਤ ਦੀ 1971 ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਾਕਿ-ਸਤਾਨ ਦੀ ਮਦਦ ਵਾਸਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੇੜਾ ਵੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦਬਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਡਾਕਟਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦਬਾਅ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਖੁਦ ਮੁਖਤਿਆਰ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਖੁਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦਬਾਅ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ, ਐਨਰਜੀ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੈਟਰੋਲ , ਡੀਜ਼ਲ, ਐਲਪੀਜੀ ਗੈਸ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਖਾਦ ਆਦਿ ਦਾ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸਰਾਈਲ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਭਾਰਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਆਲੋਚਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਚੀਨ ਅਤੇ ਰੂਸ ਤੇ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਭਾਰਤ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਡੁੱਬਦੇ ਹੋਏ ਜਹਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਬੈਠਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਜਮਾਨਾ ਸੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਅੱਜ

ਕੱਲ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੁੱਛਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਗੁਰੂ ਕਹਿਣ ਦਾ ਫਤਵਾ ਦਿੰਦੀ ਰਹੇ ਲੇਕਿਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਾਤ ਚਿੰਤਾ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲੋਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਰੋਜ਼ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਪੈਸਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਨੈਟੋ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਕੇ ਰੂਸ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸੁਧਾਰੇ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਤੇ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾਈ, ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ, ਉਦਯੋਗ ਧੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੰਦੀ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਘਾਟਾ ਆਦਿ ਗੱਲਾਂ ਚਿੰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਕੌਸ਼ਲ
ਮੋਬਾਈਲ 94 16 35 90 45
ਰੋਹਤਕ ਹਰਿਆਣਾ

ਆਓ ਇੱਕ ਝਾਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵੱਲ ਮਾਰੀਏ

ਸਿੱਖਿਆ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਸਕੂਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਓ ਇੱਕ ਝਾਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵੱਲ ਮਾਰੀਏ ਅਤੇ ਜਾਣੀਏ ਕਿ ਇਹ ਸਕੂਲ ਕਿਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅੱਜ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਯੂਨੀਫਾਰਮ, ਮਿਡ ਡੇ ਮੀਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਫਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ

ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਫਤ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਭਰਪੂਰ ਸਿੱਖਿਆ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਆਧੁਨਿਕ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹਨ। ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ ਰੂਮ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੈਬ, ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਅਤੇ ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਰ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਆਪਕ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਨਿੱਜੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧੀਆ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ

ਬਣਾਉਣ। ਇਹਨਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਖੇਡਾਂ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਭਾਸ਼ਣ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ, ਬਲਾਕ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰਚਨਾਤਮਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ

ਉੱਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਅਤੇ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੱਧਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਹੀ ਨਹੀਂ

ਸਗੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਮਜਬੂਤ ਨੀਂਹ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕ-

ਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਓ ਅਸੀਂ ਸਭ ਮਿਲ ਕੇ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਫੈਲਾਈਏ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਬਿਹਤਰੀਨ ਚੋਣ ਹਨ।

ਰਾਜਬੀਰ ਕੌਰ
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਿਸਟ੍ਰੈਸ
ਪੀ ਐਮ ਸ਼੍ਰੀ ਸਰਕਾਰੀ
ਹਾਈ ਸਕੂਲ
ਬੂੜੇਵਾਲ
(ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ)

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਯੋਜਨਾ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸਕੀਮ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਧਾਰਮਿਕ ਯਾਤਰਾ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਬਜਟ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ

ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਸੂਬਾ ਬਜਟ ਵਿੱਚ 312 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸਿੱਧਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ, ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ? ਕੀ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਬਾਕੀ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ?

ਪੈਸਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ, ਪਰ ਫ਼ਾਇਦਾ ਕਿਸ ਦਾ?
ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੱਸਾਂ, ਰਹਿਣ, ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਖਰਚ, ਸਭ ਕੁਝ ਸਰਕਾਰੀ ਬਜਟ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ।

ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰਜ਼ੇ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਜਿਹੇ ਸੰਕਟਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਚੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਹੈ?

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਦਿੱਲੀ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੱਸਾਂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪੈਸਾ ਦੇਨਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਲੁਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂ? ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੱਸਾਂ ਮੁੱਕ ਗਈਆਂ ਹਨ?

ਹਾਂ, ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਟਾਵੀਂ-ਟਾਵੀਂ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਬੱਸ ਆਪਣੀ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੱਖ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਇਨਸਾਨ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਸਾ, ਬਿਲਬੋਰਡਾਂ ਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਲੁਟਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਹਾਲਤ ਹੀ ਸੁਧਾਰੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਸਰਕਾਰੀ ਤਰਕ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਠੇਕੇ ਜਾਂ ਆਊਟ ਸੋਰ ਸਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਪਰ, ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਯੋਜਨਾ ਚੱਲ ਰਹੀ

ਹੈ, ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਾਹਰਲੇ ਨਿੱਜੀ ਨੈੱਟਵਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕਿਉਂ? ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ: ਇਹ ਠੇਕੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ? ਟੈਂਡਰ ਕਿੰਨੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ?

ਇੱਕ ਬੱਸ ਜਾਂ ਇੱਕ ਯਾਤਰੀ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਖਰਚਾ ਹੈ? ਅਖੀਰ ਇਸ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭਾਰ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਹੀ ਤਾਂ ਪੈਣਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਪਤਾ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?

ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਪੰਜਾਬ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਦੱਸੀ ਤਾਂ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਹੈ? ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪੈਸਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਧਾਰਮਿਕ ਯਾਤਰਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਸਥਾ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤੁਰੰਤ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਘਰ ਵੀ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਬਿਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਸੀ? ਲੋਕ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਅੱਗੇ ਵੀ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਪਰ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭੱਖਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।

ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ? ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਆਇਆ? ਕੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਸੁਨੇਹਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਘੱਟ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਦਦ ਦੀ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਮੰਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ? ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਧਾਉਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ?

ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਵੋਟਾਂ ਬਟੋਰਨ ਦਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪੈਸਾ ਲੁੱਟਣ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਢੰਗ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ? ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਲੋਕ ਧਾਰਮਿਕ ਯਾਤਰਾ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੀਮਿਤ ਸਰਕਾਰੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ? ਉਹ ਵੀ ਉਸ ਵੇਲੇ, ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ, ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਘਾਟ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਖਰਚ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸਦੀ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਦੀ।

ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣਾ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਬਣਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਦਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਨਾ ਹੀ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਦੱਸੀ ਗਈ। ਪਰ ਫਿਰ ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਜਵਾਬ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਕੀ ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਹਾਰ, ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ? ਯਾਤਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੰਝ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਪਿਕਨਿਕ 'ਤੇ ਆਏ ਹੋਣ। ਸਾਡੀਆਂ, ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਬਲਾਊਜ਼, ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਟੋਪੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੋਈ ਮਰਿਆਦਾ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਆਦਰ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਕੋਈ ਸੁਣੀ ਸੁਣਾਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਿਆ ਵਤੀਰਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਕਸੂਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦਾ ਹੈ।

ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦੇਵਾਂ ਕਿ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦੇ ਪਹਿਰਾਵਾ ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਮਰਜ਼ੀ ਪਾਓ। ਪਰ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਗ੍ਹਾ ਉੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪਹਿਰਾਵਾ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ, ਸਕੂਲ ਜਾਂਦਿਆਂ ਸਕੂਲ ਦੀ ਵਰਦੀ ਪਾਉਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਫਤ

ਯਾਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਇਹ ਆਸਥਾ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਯਾਤਰੀ ਅਜਿਹੇ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਤੇ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕੰਪਨੀ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਸੈਰ ਕਰਨ ਆਏ ਹੋਏ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

ਬਹੁਤੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਮਰਿਆਦਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਫ਼ ਸਾਫ਼ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਮਨਾਂ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸ਼ਰੇਆਮ ਨੰਗੇ ਸਿਰ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਕਰਦੇ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈ ਡੀ ਕਾਰਡ ਪਾਈ ਵੀ, ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਵੀ ਅਣਦੇਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਮੂਲ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ? ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਇਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਚੁਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਗਲੇ ਤਾਂ ਅੰਨ੍ਹਾ, ਖਾਏ ਤਾਂ ਕੋਹੜੀ।

ਦੀਪ ਸੰਧੂ

+61 459 966 392

ਗੁੰਗੀਆਂ ਸਤਰਾਂ

ਭਾਰਾ - ਭਾਰਾ ਬੋਝਲ ਵੇਗ ਹਵਾਵਾਂ ਦਾ
ਸ਼ਹਿਰ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਾਂ ਪਈਆਂ ਗੈਰ ਦੀਆਂ

ਅੱਖੀਂ ਘੱਟਾ ਚੜ੍ਹ - ਚੜ੍ਹ ਆਵੇ ਗਰਦ ਜਿਹੀ
ਗਿੱਧ ਪਾਂਵਦੇ ਖਿੱਲੀਆਂ ਬਿੜਕਾਂ ਕਹਿਰ ਦੀਆਂ

ਹੱਸਦਾ ਵੱਸਦਾ ਨਗਰ ਸੀ ਫਰਹਤ ਵਿਹੜੇ 'ਚ
ਹੁਣ ਐਥੇ ਪਲ ਭਰ ਵੀ ਨਾ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਠਹਿਰ ਦੀਆਂ

ਰਾਤ ਟਿਕੀ ਤੂੰ ਸੁਣ ਕਦੇ ਪਿੱਟਣ ਧਰਤੀ ਦਾ
ਕਿੰਝ ਪੀਤੀਆਂ ਤੱਪੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਜ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ

ਕਿਸ ਵਿਧ ਮੋੜੀਏ ਦੂਲਿਆ ਖੇੜੇ ਜਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ
ਕਰਨ ਸਲਾਹਾਂ ਲੰਘੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਪਹਿਰ ਦੀਆਂ

ਕੀਕਣ ਦੇਵਾਂ ਦਿਲਾਸਾ, ਕੀਕਣ ਗਲ ਲਾਂਵਾਂ
ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਤਾਂ ਗੁੰਗੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਬਹਿਰ ਦੀਆਂ

ਦੀਪ ਸੰਧੂ

+61 459 966 392

ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਸੂਰਜ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਣਗੌਲਿਆ ਨਾਇਕ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਸਕਰਾਂਦੇ ਹੋਏ ਗਲੇ ਲਾਇਆ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਦੇ ਆਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਤਾਰੇ ਚਮਕੇ, ਪਰ ਜਿਸ ਤਾਰੇ ਨੇ ਮਹਿਜ਼ 19 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਮਸ਼ਾਲ ਜਗਾ ਦਿੱਤੀ, ਉਹ ਨਾਂ ਹੈ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ। ਸਰਾਭਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਜਨੂੰਨ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਹਰ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਧਰੁ-ਤਾਰਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣਾ 'ਗੁਰੂ' ਅਤੇ 'ਨਾਇਕ' ਮੰਨ ਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਰੱਖਦੇ ਸਨ।

ਮੁੱਢਲਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਆਗਾਜ਼: ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸਰਾਭਾ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ

24 ਮਈ 1896 ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਇੱਕ

ਅਜਿਹੇ ਬਾਲਕ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਬੀ ਨੂਰ ਅਤੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਰੇਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਿਤਾ ਦਾ ਸਾਇਆ ਸਿਰ ਤੋਂ ਉੱਠ ਗਿਆ, ਪਰ ਦਾਦਾ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਅਣਖੀਲੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਕਟਕ (ਉੜੀਸਾ) ਤੋਂ ਮੁੱਢਲੀ ਵਿੱਦਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਲਈ 1912 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਬਰਕਲੀ) ਪਹੁੰਚਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ

ਸਮਾਜ ਈਕਨੋਮਿਕ ਨਿਊਜ਼

ਵਿੱਦਿਆ ਸਿਰਫ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਕਲੰਕ ਨੂੰ ਧੋਣ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰਾ ਉਸ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਵਲੰਧਰ ਗਿਆ।

ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ, ਕਲਮ ਅਤੇ ਬੰਦੂਕ ਦਾ ਸੁਮੇਲ: 15 ਜੁਲਾਈ 1913 ਨੂੰ ਜਦੋਂ 'ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ' ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਇਸ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਰਗਰਮ ਯੋਧੇ ਵਜੋਂ ਉੱਭਰਿਆ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਮੈਦਾਨ-ਏ-ਜੰਗ ਦਾ ਸਿਪਾਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਮਸ਼ਾਲਚੀ ਵੀ ਸੀ। 'ਗ਼ਦਰ' ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਨਾਲ ਛਾਪਣਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਉਸ ਦਾ ਨਿੱਤ ਦਾ ਕਰਮ ਬਣ

ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਕੰਬਣੀ ਛੇੜ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ: "ਸੇਵਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਿੰਦੜੀਏ ਬੜੀ ਔਖੀ, ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਢੇਰ ਸੁਖੱਲੀਆਂ ਨੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਪਾਇਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੱਖ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਝੱਲੀਆਂ ਨੇ।" ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹਾ ਜਨੂੰਨ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਬੰਬ ਬਣਾਉਣੇ ਅਤੇ ਜਹਾਜ਼ ਉਡਾਉਣੇ ਤੱਕ ਸਿੱਖ ਲਏ ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਹਵਾਈ ਹਮਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਉਖਾੜੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਉਸ ਦੀ ਦਲੇਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਬਾਬਾ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ "ਬਾਬਾ ਜਰਨੈਲ" ਦੇ ਖਿਤਾਬ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ।

ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ, ਕਲਮ ਅਤੇ ਬੰਦੂਕ ਦਾ ਸੁਮੇਲ: 15 ਜੁਲਾਈ 1913 ਨੂੰ ਜਦੋਂ 'ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ' ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਇਸ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਰਗਰਮ ਯੋਧੇ ਵਜੋਂ ਉੱਭਰਿਆ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਮੈਦਾਨ-ਏ-ਜੰਗ ਦਾ ਸਿਪਾਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਮਸ਼ਾਲਚੀ ਵੀ ਸੀ। 'ਗ਼ਦਰ' ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਨਾਲ ਛਾਪਣਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਉਸ ਦਾ ਨਿੱਤ ਦਾ ਕਰਮ ਬਣ

ਜਦੋਂ ਗ਼ਦਰੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ, ਤਾਂ ਸਰਾਭਾ ਮੌਤ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਭਾਰਤ ਪਰਤ ਆਇਆ। ਰਾਸ ਬਿਹਾਰੀ ਬੋਸ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਗਣੇਸ਼ ਪਿੰਗਲੇ ਵਰਗੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ 21 ਫਰਵਰੀ 1915 ਨੂੰ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦਾ ਦਿਨ ਮਿੱਥਿਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਅਫ਼ਸੋਸ! ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਮੁਖਬਰ ਦੀ ਗ਼ੱਦਾਰੀ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਰੁੱਖ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀ ਫੜੇ ਗਏ, ਪਰ ਸਰਾਭਾ ਬਚ ਕੇ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਛੱਡਣਾ ਉਸ ਦੇ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਵਾਪਸ ਪਰਤਿਆ ਅਤੇ 2 ਮਾਰਚ 1915 ਨੂੰ ਸਰਗੋਧਾ ਨੇੜੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗਰਜ ਅਤੇ

ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜਸ਼ਨ: ਲਾਹੌਰ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੇਸ ਤਹਿਤ ਚੱਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਰਾਭਾ ਨੇ ਜਿਸ ਨਿਡਰਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿਧਰੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਉਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਬੜੀ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, "ਹਾਂ, ਮੈਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਤਖ਼ਤਾ ਪਲਟਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।" ਜੱਜ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇਖ ਕੇ ਬਿਆਨ ਬਦਲਣ ਦੀ ਨਸੀਹਤ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਉਸ ਅਣਖੀਲੇ ਗਭਰੂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ: "ਮੈਂ ਮੌਤ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਦੁਬਾਰਾ ਜਨਮ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਲੜ ਸਕਾਂ।" ਜੱਜ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ "ਸਭ ਤੋਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਬਾਗ਼ੀ" ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। 16 ਨਵੰਬਰ 1915

ਦਾ ਉਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਨ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਸੈਂਟਰਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ 19 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸੂਰਮੇ ਨੇ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਰੱਸੇ ਨੂੰ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਹਾਰ ਸਮਝ ਕੇ ਚੁੰਮ ਲਿਆ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਾਂਸੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਜਲੌਅ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵਜ਼ਨ ਵੀ ਵਧ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇੱਕ ਅਮਰ ਮਸ਼ਾਲ: ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰੂਹ ਫੂਕ ਦਿੱਤੀ। ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਮਰ ਹੈ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਮਹਾਨ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਦਾ ਉਹ ਆਦਰਸ਼ ਸੀ। ਸਰਾਭਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਲਈ ਉਮਰ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਜਜ਼ਬੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਜ਼ਾਦ ਫ਼ਿਜ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਰਾਭੇ ਵਰਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਣਗੌਲੇ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ 'ਅੱਜ' ਲਈ ਆਪਣਾ 'ਕੱਲ੍ਹ' ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮਹਾਨ ਨਾਇਕ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋ. ਪਵਨ ਖਿੱਚੀ, ਮਾਨਸਾ
ਮੋਬਾ. 9478160786

ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਹੈ 'ਮਾਰੂਥਲ ਦਾ ਸਫ਼ਰ'

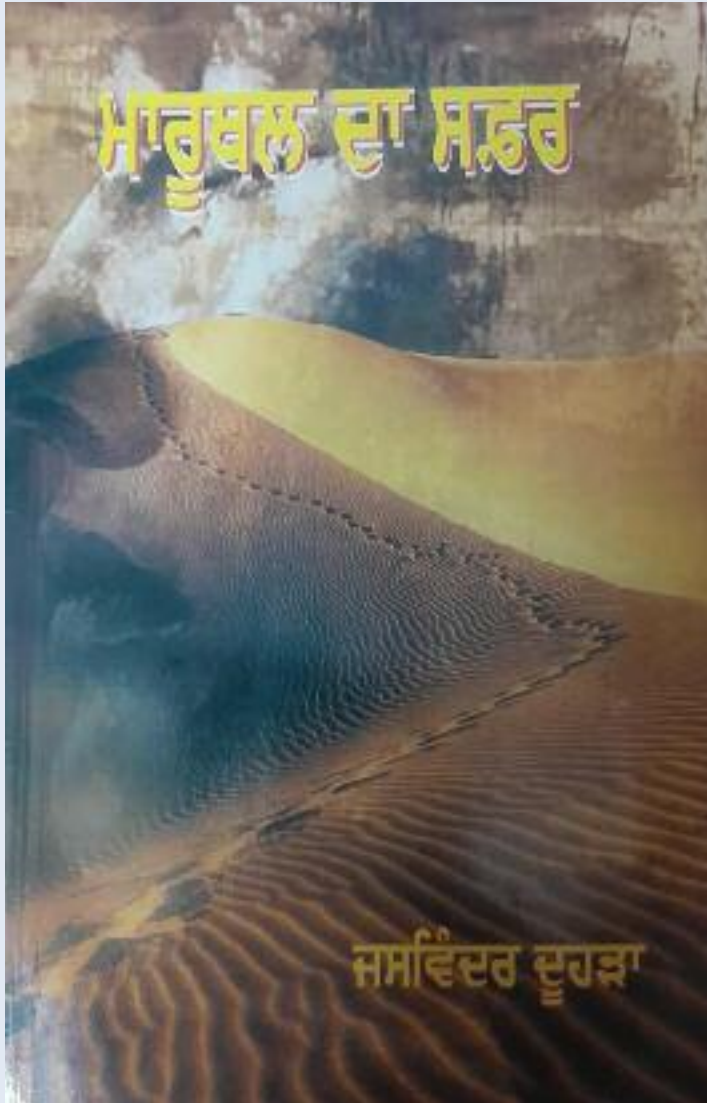
ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਨਾਂ -
ਮਾਰੂਥਲ ਦਾ ਸਫ਼ਰ
ਗਜ਼ਲਕਾਰ -
ਜਸਵਿੰਦਰ ਦੂਹੜਾ
ਸੰਪਾਦਕ -
ਸੁਖਵਿੰਦਰ

ਪੰਨੇ - 80
ਕੀਮਤ - 100/- ਰੁਪਏ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ -
ਵੇਦਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦੂਹੜੇ
(ਜਲੰਧਰ)।

ਗਜ਼ਲ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਮਲੂਕ ਵਿਧਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕੰਡਿਆਲੇ ਅਤੇ ਸਖਤ ਪਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਫਸੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਦੀ ਮਨ ਭਾਵਨ ਵਿਧਾ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਦਾ ਹੀ ਅੰਗ ਹੈ। ਗਜ਼ਲ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਜ਼ਲ ਲਿਖਣੀ ਸਿਖਾਉਣ ਦੇ ਅੱਜਕਲ ਬਹੁਤ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਉਸਤਾਦ ਹਨ।

ਧਾਰਮਿਕ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੋਸਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸੰਗਤੀਆਂ ਉਭਾਰ ਕੇ ਪਾਠਕਾਂ ਸਾਹਵੇਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਜ਼ਲ ਦਾ ਸ਼ਿਅਰ ਹੈ - " ਕੌਣ ਕਿੱਥੋ ਛੱਡ ਜਾਵੇ, ਕੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਪਿਆਰ ਦੇ ਪਲ ਯਾਦ ਅਪਣੀ, ਵਿੱਚ ਸਜਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾ।" (ਪੰਨਾ 17)

ਗਜ਼ਲ ਦਰਦ ਨੂੰ ਛੁਪਾ ਕੇ ਮੁੱਖ ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਲੋਂ ਕਿੱਥੋ ਛੱਡ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਆਖਦੀ ਹੈ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਪਿਆਰ ਦੇ ਪਲ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਹੌਕੇ ਹਾਵਿਆਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ੁਰਮ ਸਜਾ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਹਾਦਸੇ ਵਾਪਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਾਦਸਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੂੰਹ ਤੇ ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਆਖਣੀ ਸ਼ਾਇਰ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ ਪਰ ਕੰਨਾਂ ਦਾ ਕੱਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਮਿੱਤਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਪਰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰਨਾਵੇਂ ਵੀ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਨੇ। ਇਥੇ ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਿਅਰ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ - " ਉਹ ਸੱਜਣ ਤਾਂ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹੋਣੇ ਨੇ ਹੁਣ ਤੀਕਰ ਮੈਨੂੰ,

ਮੈਂ ਅੱਜ ਤੀਕਰ ਸਾਂਝੀ ਬੈਠਾ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰਨਾਵੇਂ।" (ਪੰਨਾ 26)

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਮਹਿਬੂਬ ਦੀ ਬੇਵਫਾਈ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਬੇਵਫਾ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਤੁਰ ਜਾਣ। ਪਿਆਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਬਿਰਹਾ ਸਿਰਜਦੀ ਗਜ਼ਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਖਲਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਗਜ਼ਲ ਦਾ ਸ਼ਿਅਰ ਦੇਖੋ - " ਤਨ ਮਨ ਜ਼ਖਮੀ ਪਿਆਸੀ ਰੂਹ

ਤੇ ਨੈਣਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਰਵਰ ਹੈ। ਤੇਰੇ ਬਾਝੋਂ ਜੀਵਨ ਮੇਰਾ ਜਿਉਂ ਬਿਨ ਮੂਰਤ ਮੰਦਰ ਹੈ। " (ਪੰਨਾ 29)

ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਦੋ ਰਸਤਿਆਂ ਤੇ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਬੰਦਗੀ ਵੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਪਿਆਰ ਬਹੁਤ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਨੂੰ ਜਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਆਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ ਦਾ ਫਤਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਬੰਧੀ ਗਜ਼ਲ ਦਾ ਸ਼ਿਅਰ ਆਖਦਾ ਹੈ - " ਆਸ਼ਕੀ ਹੈ ਜੇ ਇਬਾਦਤ ਰੱਬ ਦੀ, ਪਿਆਰ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਇਹ ਬੰਦਾ ਕਿਉਂ ਹੈ?" (ਪੰਨਾ 63)

ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਦੀ ਹੈ ਗਜ਼ਲ। ਇਸ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਾਏ ਚੁੱਪ ਦੇ ਬਦਲ, ਉਲਝ ਰਹੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਤਾਣੀ, ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਘਾਟ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕਲਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਅਸਲ ਟਿਕਾਣਾ ਘਰ ਹੁੰਦੇ ਜਿੱਥੇ ਉਹਨੂੰ ਸਕੂਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਘਰ ਗਿਆਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਸੰਧਰਭ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗਜ਼ਲ ਦਾ ਸ਼ਿਅਰ - " ਤਾਣੀ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਕੁਝ ਉਲਝੀ ਏਦਾਂ, ਦਾਨਿਸ਼ ਹਾਰੇ ਪਰ ਨਾ ਸੁਲਝੀ ਇਹ ਸੁਲਝਾਏ। " (ਪੰਨਾ 44)

ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੰਗਲੀ ਰਾਜ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਸ਼ਾਇਰ ਰੱਬ ਅੱਗੇ ਅਰਜ਼ੋਈ ਕਰਦਾ ਲਿਖਦਾ ਹੈ - " ਜੰਗਲ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ ਤੇ ਹਾਹਾਕਾਰ ਹੈ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ, ਜਾ ਰੱਬ! ਧਰਤੀ ਕੋਲੋਂ ਹੋਰ ਨਾ ਦੁਖੜਾ ਝੱਲਿਆ ਜਾਏ।" (ਪੰਨਾ 70)

ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਦੋਹਰੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਆਪ ਏ ਦੁੱਖ ਵਿਚ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿੰਦਿਆਂ ਚੁੱਪ ਚਪੀਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਜੇਹੜੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਨੇ ਉਹੀ ਸਵੇਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਭੁੱਲਾਂ ਬਖਸ਼ਾਉਣ ਲਈ ਰੱਬ ਦੇ ਦੁਆਰ ਤੇ ਖੜੇ ਦਿਸਦੇ ਨੇ। ਇਸ ਗਜ਼ਲ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ਿਅਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ - " ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਰ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਲੋਕ। ਚੁੱਪ ਚਪੀਤੇ ਇਦਾਂ ਵੀ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਲੋਕ। ਕਾਲੀ ਰਾਤੇ ਕਾਲੇ ਧੰਦੇ ਜੋ ਨੇ ਕਰਦੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਓਹੀ ਮੰਦਰ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਲੋਕ।" (ਪੰਨਾ 75)

ਜਸਵਿੰਦਰ ਦੂਹੜਾ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ, ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਤੋਂ ਪਰਮਾਣਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਦੇ ਮਤਲੇ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਂ ਦੋਵੇਂ ਨਾਂ ਵਰਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਸ਼ਾਇਰ ਤੋਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗਜ਼ਲਾਂ ਦੀ ਆਸ ਵਿੱਚ।

ਤੇਜਿੰਦਰ ਚੰਡਿਹੋਕ,
ਪ੍ਰਧਾਨ, ਲੇਖਕ ਪਾਠਕ ਸਾਹਿਤ
ਸਭਾ ਰਜਿ ਬਰਨਾਲਾ।
ਸੰਪਰਕ - 95010-00224

ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ
ਨਿਊਜ਼

ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ
ਨਿਊਜ਼

ਸਾਡੇ ਬਚਪਨ ਚ, ਘਰਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅਕਸਰ ਖੁੱਲੇ ਹੀ ਰਿਹਾ ਕਰਦੇ। ਬਾਹਰ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਲੰਘਦੇ ਗੁਆਂਢੀ, ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੇਸ਼ਕ ਨਾ ਵੜਨ, ਪਰ ਅੰਦਰ ਝਾਕ, ਅਵਾਜ਼ ਦੇ ਕੇ, ਹਾਲ ਪੁੱਛੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੰਘਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਘਰ ਦਾ ਅੱਧ ਭੋੜਿਆ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਵੀ ਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਗਵਾਰ ਗੁਜਰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਅਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੇ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਲੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੁੱਤੇ ਅਕਸਰ ਘਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੁੱਲੇ ਚੌਕੇ ਦੇ ਇੱਕ ਲਾਗੇ ਆ ਕੇ ਬਹਿ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਬੇਸ਼ਕ ਇਹ ਕੁੱਤੇ, ਘਰਾਂ ਦੇ ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਗਲੀ ਚ ਵਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ (ਲੋਕਾਂ) ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦਾ, ਪਰਿਵਾਰ ਵਰਗਾ ਹੀ ਮੋਹ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ

ਸੀ। ਗਲੀ ਦੇ ਅੱਠ ਦਸ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਘਰ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਇਹ ਕੁੱਤੇ, ਪੂਰੀ ਗਲੀ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਗੈਰ ਅਤੇ ਉਪਰੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਉਹ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਕਈ ਕੁੱਤੇ ਤਾਂ ਗੱਡੇ, ਰੋਹੜੀ ਮਗਰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੋੜੀ ਲਾ ਆਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਮਾਂ ਬਦਲਿਆ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਵੀ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਸਾਰਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਖੁੱਲੇ ਚਪੱਟ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦਰ, ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੀ ਦੋ ਚਾਰ ਮਿੰਟ ਖੁੱਲਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਤੇ ਬੇਘਰ ਹੋ ਗਏ। ਹੁਣ ਨਾਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਘਰ ਸੀ, ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਗਲੀ। ਇਨਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਦਿਲੀ ਸਾਂਝ ਪੂਰੀ

ਕੁੱਤੇ (ਵਿਅੰਗ)

ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਪੁਚਕਾਰ ਪੁਚਕਾਰ ਕੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਪਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਇੱਟਾਂ ਰੋੜੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ। ਰੋਟੀ ਲਈ ਭਟਕਦੇ ਕੁੱਤੇ, ਇਨਸਾਨਾਂ 'ਤੇ ਝੱਪਟਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਦੋਸਤੀ, ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਚ ਬਦਲ ਗਈ। ਬੇਘਰ ਹੋ ਕੇ, ਅਵਾਰਾ ਹੋਏ ਕੁੱਤੇ, ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਢਣ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਇਨਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਚ ਗਹਿਰੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਇਸ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ, ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਠੋਸ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਚ ਵਸਿਆ ਪਸ਼ੂ ਪਿਆਰ ਉਬਾਲੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਦੇਖਦੇ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਦੇਸ਼

ਭਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਕੁੱਤਾ ਰੱਖਿਆ ਸੰਮਤੀ ਬਣ ਗਈ। ਅਤੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਗਠਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਹੁਣ ਕੋਈ ਵੀ ਕੁੱਤੇ ਦੇ ਰੋੜਾ, ਇੱਟ ਜਾਂ ਡੰਡਾ ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਸੜਕਾਂ ਚ ਬਹਿ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੱਚੇ ਜਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੂੰ ਵੱਢ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਮਾਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਖਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਕੁੱਤੇ ਦੇ ਡੰਡਾ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੁੱਤੇ ਦੇ ਡੰਡਾ ਮਾਰਿਆਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ

ਟਿਕੀ ਸੀ। ਦਿਨ ਬ ਦਿਨ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦਾ ਆਤੰਕ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਕੱਲੇ ਦੁਕੱਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਨਾ ਮੁਸਕਿਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਡਰੇ ਸਹਿਮੇ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਲ ਭੱਜ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਤਾਕਤਵਰ ਮੰਤਰੀ ਖੜਾ ਸੀ। ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਦਸਤੂਰ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਾਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਚ ਉੱਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਕੁਝ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨਾਲ ਵਾਪਰ ਗਿਆ। ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਅਲੱਗ ਥਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਖਿਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ ਕੁੱਤੇ ਇਸ

ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਾ ਸਕੇ। ਕੁੱਤੇ ਹੋਰ ਖੁੱਖਾਰ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਧਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਆਖਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੇ ਰੋਹ ਸਾਹਮਣੇ ਝੁੱਕਣਾ ਪਿਆ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਪਾਗਲ, ਬਿਮਾਰ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ, ਜਾਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁਕੱਦਮ
ਪਿੰਡ ਲਧਾਣਾ ਝਿੱਕਾ
9878160133

ਭਾਰਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮਹਾਨ ਇਨਕਲਾਬੀ ਯੋਧਾ:- ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂਆਂ ਪੀਰਾਂ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਮੁਰੀਦਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਹਿਣ ਵਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਜਾਇਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਤੇ ਸਿਰਤੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸੁਨਹਿਰੀ ਹਰਫ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਕੌਮ ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਇੰਤਹਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਸੂਰਬੀਰ ਯੋਧੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲਾ ਕੇ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਮੂੰਹ ਮੋੜਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੂਰਬੀਰ ਯੋਧਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਦਾ ਨਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਵਲ ਦਰਜੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭੇ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਹਰਫ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਭਿਆ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸਰਾਭੇ ਦੇ ਸਰਦਾਰ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਬੀਬੀ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ 24 ਮਈ 1896 ਨੂੰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭੇ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਦਾਦਾ ਸਰਦਾਰ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਆਮ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭੇ ਨੇ ਵੀ ਮੁੱਢਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਮਾਲਵਾ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਤੀਸਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਕਟਕ ਦੀ ਰੇਵਨਸ਼ਾਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਦਸਵੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਚੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬਰਕਲੀ ਵਿੱਚ ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਉਹ ਦੇਸ਼ਭਗਤੀ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਇੰਨਕਲਾਬੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਣ ਹੋਕੇ ਸੱਚ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਤੇ ਦਲੇਰਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮੌਤ ਦੇ ਤਖ਼ਤ/ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅੱਜ ਵੀ 115 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਦੇਸ਼ਭਗਤੀ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ

ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ:- "ਸੇਵਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਿੰਦੜੀਏ ਬੜੀ ਔਖੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਢੇਰ ਸੁਖੱਲੀਆਂ ਨੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਪਾਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੱਖ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਝੱਲੀਆਂ ਨੇ"। ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖ ਦੀ ਸੀ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਵਿਤਕਰੇ/ਬਦਸਲੂਕੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਰੂਹ ਕੰਬ ਉੱਠੀ ਤੇ ਉਹ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਲੈਣ ਲੱਗਾ। ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ ਨੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦਿਆਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭੇ ਨੇ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਲਈ ਲੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ 15 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜੰਗ ਦੇ ਐਲਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੰਦੂਕ ਚਲਾਉਣੀ ਬੰਬ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਉਡਾਉਣ ਦੇ ਵੀ ਸਬਕ ਲਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਬਾਬਾ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਜਰਨੈਲ ਕਹਿ ਕੇ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੇ। ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹਰਮਨ-ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ "ਗ਼ਦਰ ਦੀ ਗੂੰਜ" ਨਾਂ ਦਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਕੱਢਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਤੇ ਲੇਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਨਕਲਾਬੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੀਆਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਤਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕਾਪੀਆਂ ਫ਼ੌਜੀ ਛਾਉਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ। ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਕਤੂਬਰ 1914 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ

ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ ਨਿਊਜ਼

ਇੰਨਕਲਾਬੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਸਤਯੋਨ ਸੇਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਗਣੇਸ਼ ਪਿੰਗਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਐਸਐਸ ਸਲਾਮਿਨ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਕੋਲੰਬੋ ਰਾਹੀਂ ਕਲਕੱਤਾ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਡਾਕਾ ਮਾਰਨ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਵਸੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕਜੁਟ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਉੱਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਈ ਬਰਤਾਨਵੀ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਉਖਾੜ ਸੁੱਟਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। 1913 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 21 ਫਰਵਰੀ 1915 ਈ: ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 12 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ ਬਿਹਾਰੀ ਬੋਸ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਨੇੜਲੀਆਂ ਛਾਉਣੀਆਂ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ

ਅੰਬਾਲਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਮੁਖ਼ਬਰ ਨੂੰ ਸਰਾਭੇ ਦੀ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 21 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਅਰੰਭਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਭਾਰੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਫੇਲੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਪਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਸਾਥੀਆਂ ਸੁਰਸਿੰਘ ਦਾ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟੁੰਡੀਲਾਟ ਨਾਲ ਬਚ ਕੇ ਕਾਬੁਲ ਵੱਲ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਪਰਤਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਲ-ਸਨਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਵਿਖੇ 22ਵੀਂ ਘੋੜ-ਸਵਾਰ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਚ 2 ਮਾਰਚ 1915 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਏ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਸੈਂਟਰਲ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ

ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਪਣੇ ਉੱਪਰ ਲੈ ਲਈ ਇਹ ਸਭ ਸੁਣ ਕੇ ਜੱਜ ਬੜਾ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਉਮਰ ਦਾ ਮੁੱਢ ਫੁੱਟ ਗੱਭਰੂ ਇੰਨੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਤੇ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਕਸਾ ਕੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਚ ਵਕਾਲਤ ਕਰ ਰਹੇ ਵਕੀਲ ਰਘੁਵਰ ਸਹਾਇ ਨੇ ਕੇਸ਼ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵਾਇਸਰਾਇ ਕੌਂਸਲ ਕੋਲ ਉਠਾਇਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਕੁਝ ਗ਼ਦਰੀਆਂ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕਾਲੇਪਾਣੀ ਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਰ ਅਲੀ ਇਮਾਮ ਨੇ ਸਰਾਭੇ ਦੀ ਘੱਟ ਉਮਰ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਬੜੀ ਜ਼ਦੋਜਹਿਦ ਕੀਤੀ ਸਰਾਭੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ। ਪਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਵਲੋਂ ਸਰਾਭੇ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਤੇ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਦੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਇਹ ਗੱਲ ਲਿਖੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਾਭਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੱਤ ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ਧੋਰੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੇ ਸਾਥੀਆਂ ਬਖ਼ਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜਗਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਰੈਣ ਸਿੰਘ-1 ਅਤੇ ਸੁਰੈਣ-2

ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਗਣੇਸ਼ ਪਿੰਗਲੇ ਸਮੇਤ 16 ਨਵੰਬਰ 1915 ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਸੈਂਟਰਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਫ਼ਾਂਸੀ ਵਿੱਚ ਫ਼ਾਂਸੀ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ ਨੂੰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਦੀ ਫ਼ਾਂਸੀ ਵਾਲੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਮਾਣ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਭਾਵੇਂ ਮਹਿਜ਼ ਉੱਨ੍ਹੀ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਮੁੱਢ ਫੁੱਟ ਨੌਜਵਾਨ ਗੱਭਰੂ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਇੱਕ ਐਸਾ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਇੰਨਕਲਾਬੀ ਯੋਧਾ ਸੀ ਜੋ ਦੇਸ਼ਭਗਤੀ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦਾ ਪਾਠੀ ਬਣ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜਦਿਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜ਼ਾਮ ਪੀਣ ਵਿੱਚ ਸਾਥੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਮੋਹਰੀ ਰਿਹਾ। ਦੇਸ਼ ਕੌਮ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਡੁੱਲਿਆ ਉਸਦਾ ਖੂਨ ਕਦੇ ਵਿਅਰਥ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਭਾਰਤਵਾਸੀ ਉਸਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਕੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਆਪਣੇ ਉਮਰ ਦੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਦਲੇਰਾਨਾ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਲੋਕ ਨਾਇਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉੱਭਰਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਹੈ। ਉੱਨ੍ਹੀ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭੇ ਨੂੰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣਾ ਆਦਰਸ਼ ਮੰਨਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਜੇਬ 'ਚ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆ ਅਤੇ ਇੰਨਕਲਾਬੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਰਕਾਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਜੀਵਨ ਸਫ਼ਰ ਦੌਰਾਨ ਦਲੇਰਾਨਾ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਦੀਆਂ ਜੜਾਂ ਹਿਲਾਈਆਂ। ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਇੰਨਕਲਾਬੀ ਯੋਧੇ ਸ਼ੁ.ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭੇ ਦਾ ਉੱਨ੍ਹੀ ਸਾਲਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਜੀਵਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪੰਨਿਆਂ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਪਿਆ ਹੈ ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

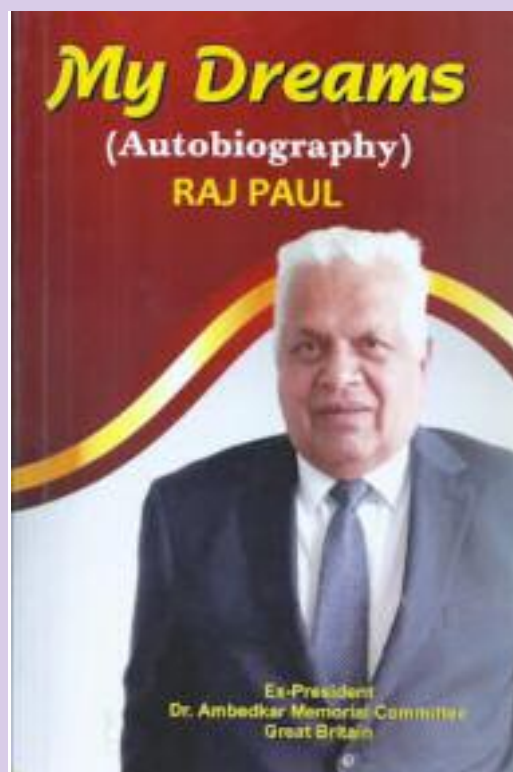
**ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਚੌਧਰੀ
ਮਾਜਰਾ (ਨਾਭਾ)
99886-27880**

My Dreams – An Autobiography – Book

SAMAJ WEEKLY UK

One fine day, some days ago, my friend Harmesh Jassal dropped in and presented me a book of Raj Paul of the UK published and distributed recently by Malind Prakashan, an outfit managed and run by Harmesh Jassal himself. It is a small booklet – My Dreams (Autobiography) of Raj Paul comprising of 72 pages and also some colored photos of Raj Paul's life and work over the years. Frankly speaking there is nothing much to write about the book as such but my indulgence in community matters and my pastime of writing blogs made me sit and write about the book Raj Paul of Kartarpur (his native place in Jalandhar) who kept himself associated with the community as a staunch follower of Babasaheb Ambedkar and a devout Buddhist while earning his bread and butter with dignity in the UK. I appreciate Raj Paul's endeavors as many of our people don't pay much attention to the things healthy for the mind and soul.

Coming to the narration of the book, the author, Raj Paul himself has given the justification for writing the account of his life and work in the Introduction of the book. Frankly speaking, there is not much write about the book as it is but the sheer grit and dedication of Raj Paul to carry with him the lofty mission of Babasaheb Ambedkar to the UK and keep himself engaged with it for the benefit and advantage of the community motivated me to write about this. Reading the book, I noted that author is the

nephew of the then known socio-economic personality of the community in Kartarpur, Tulsu Ram Paul who was duly known and recognized in Bootan Mandi, the nerve center of Dalit consciousness along with yet another, Bhana Ram (Bhana Mantri). Raj Paul has devoted the book to the details of life and mission of

Ramesh Chander
The writer is A
Retired Career
Diplomat.

B a b a s a h e b Ambedkar and rightly so. Dalits of the Doaba region of Punjab remained ahead in migration and mobility for greener pastures. Father of the author, Bishan Dass first moved to Singapore as a spring board to land in England in 1957. Raj Paul moved to England in 1961 and spent his young formative years in schools and work places as an apprentice. He got married to one Nashatar Kaur in 1971 who moved to England with her parents as a young lass but never when to school. It gives a glimpse to the socio-cultural life of migrants from Punjab; even in

England the parents did not care about the education of their children and remained busy n earning Pounds to send back home and purchase properties. Anyway, it is yet another aspect of life. It was a matter of satisfaction for Raj Paul that in accordance with his insistence; he was permitted to marry Nashatar Kaur with Buddhist rites and ceremonies. The author engaged himself with Dr. Ambedkar Memorial Committee of Great Britain and became its General Secretary in 1976 and remained at the helm of the esteemed Committee for more than 30 years holding positions of General Secretary and President. It is not a mean achievement and should be recognized as such. Raj Paul played a pivotal role in establishing Buddha Viharas and Babasaheb Ambedkar Memorials both in England and back home in Punjab and beyond. One may easily note from the narration that Raj Paul consciously and diligently developed and nurtured the community relations with our political leadership aligned with Babasaheb Ambedkar like Babu Kanshi Ram and Kumari Mayawati and Lahori Ram Balley, Prakash Ambedkar among others including PM V.P. Singh. Yet another appreciable contribution of Raj Paul is establishment of Dr. Ambedkar Buddhist Resource Center in Hoshiarpur (Punjab) with the active support both, monetary and moral, of his associates; D.R. Jassal and Diwan Singh on the land donated by Gurdial Sandhi and his family. One another good attribute which I have noticed is that Raj Paul and associates motivated ad involved ladies, spearheaded by none else but his wife Nashatar Kaur her-

self, in community matters including raising of funds. Raj Kumar has, I am happy to note, he has duly recognized and appreciated the support of his wife in his efforts including adoption of girl students for their education back home in Karatarpur. In fact the book has been dedicated to his wife, Nashatar Kaur and rightly so. With this, I think Raj Paul has succeeded in fulfilling his 'Ambition' to follow and carry forward the caravan of Dr. Ambedkar as stated in the book. Raj Paul closes the book with an 'Overview' which tends to set the things in right perspective.

With this, I take this opportunity to wish Raj Paul all the best in the years to come particular with regard to his substantive contribution to the community and the society at large. Salute to Raj Paul for his zeal in a poetic expression of Allma Iqbal: –

Hawaida Aaj Apne Zakhm-e-Pinhan Kar Ke Chorun Ga
Lahoo Ro Ro Ke Mehfil Ko
Gulistan Kar Ke Chorun Ga
I will surely exhibit all my hidden wounds today
I will surely change assembly to a garden with blood-mixed tears

The Inspiring Journey of Tushar Kumar

THE ASIAN INDEPENDENT UK
In a world where politics is often dominated by older generations, twenty-three-year-old Tushar Kumar has shattered expectations. By being sworn in as the Mayor of Elstree and Borehamwood Town Council in Hertfordshire, he made history as the United Kingdom's youngest ever Indian-origin mayor.

His story is a powerful testament to what can be achieved through early dedication, a passion for community service, and hard work.

Tushar's political journey began long before his historic mayoral appointment. Moving to the UK from Rohtak, Haryana, at the age of 10, he did not come from a family with political roots. Instead, he built his own path. At just twenty years old, while still a second-year undergraduate student studying Politics at King's College London, Tushar decided to run for local council. He won his seat by a dramatic, single-vote margin, a district that had been held by the opposing party for thirty years.

What makes Tushar's achievement so impressive is how heavily he invested in preparing himself for leadership. While managing his university studies, he participated in the Civic Leadership Academy to build his public speaking skills and joined the University Officers' Training Corps to learn discipline and

Tushar Kumar, the United Kingdom's youngest ever Indian-origin mayor.

management.

He also gained practical experience working as a Policy Advisor for the UK government. This combination of academic knowledge and hands-on training

Bal Ram Sampla
Geopolitics

allowed him to serve successfully as Deputy Mayor before making history as Mayor.

As Mayor, Tushar remains deeply connected to his community, actively supporting local initiatives like the WD6 Food Support network to help residents in need. He proves that age is just a number when it comes to leadership and public service. While he balances his new mayoral duties with his upcoming Master's degree at UCL, Tushar is looking firmly toward the future, openly sharing his ultimate dream of one day running for Prime Minister.

Ultimately, Tushar Kumar's achievement is more than just a

headline; it is an inspiration to young people everywhere. He has shown that with determination, proper preparation, and a genuine desire to help others, the doors of leadership are open to the next generation.

References

1. https://youtu.be/hNJZ1gMB__4?si=ZRZIdnIetLabcgzs
2. <https://sundayguardianlive.com/world/tushar-kumar-creates-history-becomes-the-uks-youngest-indian-origin-mayor-in-borehamwood-at-the-age-of-23-193649/?hl=en-GB>
3. <https://www.easterneye.biz/tushar-kumar-youngest-indian-origin-mayor-uk/>

A missionary committed to strengthen the Ambedkarite Buddhist movement in UK – Tribute : Ram Pal Rahi

Mr. Ram Pal Rahi

SAMAJ WEEKLY UK

The death of Mr Ram Pal Rahi, President, Federation of Ambedkarite Buddhist Organisation (FABO) UK and Ambedkar Mission Society, Bedford, UK on May 8th, 2026 has shocked his Ambedkarite Buddhist friends and admirers both in India, Europe and UK. He is survived by his wife, a daughter and two sons. Bedford is considered to be the 'source' of Ambedkarite movement in the United Kingdom and Mr Ram Pal Rahi was continuously strengthening the legacy of veteran Ambedkarite late Channan Chahal whose anti caste work in UK has been well known.

Mr Ram Pal Rahi was a self-made man who worked extremely hard and established himself in Bedford but his life journey was not so simple. He was born on January 25th, 1954 at Guru Ravidass Nager, Nawanshehar (Now Shahid Bhagat Singh Nagar), Punjab which was the place of his maternal uncles but his parental village was in district Phagwara. His father served in the Indian army which broadened his understanding of India as he got his education in different places, where his father got transferred during his military service. He was comfortable in understanding and speaking Marathi, Gujrati, Hindi and English. He graduated from Phagwara. To study further he went to Vienna, Austria but could not afford to remain there due to extremely tight resources. He decided to leave Austria and try his luck in London. I had an opportunity to not only speak to him several time but also stay at his house in Bedford. He hosted me and took me in his car and showed the city. Speaking with him was always a great joy. He would narrate his personal story and was extremely proud of his achievements. At his home, in

By Vidya Bhushan Rawat

his office, one replica of the famous red coloured public Telephone booths of London, would always be dear to his heart. He had immense love with it and he shared with me the importance of it and that showed his strength and determination. I was curious to know as why he loved this Public Telephone Booth replica so much and he narrated his story with a deep breath. He was in Vienna but unable to carry it forward and hence decided to come to UK and one snowy winter night of December he landed up in London. He had no address and no place to go. It was dead cold and he did not have money to opt for a hotel. Tired and exhausted, he decided to give it a try. He was in front of a Telephone booth, probably, trying to call to someone and felt that probably he could stay inside the booth comfortably. And that night, he told me, the public telephone booth, saved him as living outside would have been extremely dangerous for him. His life journey in UK remained inspiring for all as despite all hardship he continues to focus on his work and succeeded.

So after reaching England in 1975 and doing all kind of jobs he made Bedford his home to settle. He never thought any work was inferior and as everyone know coming from India and that too from the most marginalised community, one does not expect any financial help from home and hence need to do all kind of menial jobs that strengthen the financial condition. He worked at the Vauxhall Motors, Luton as a production operator. He also worked as security guard and taxi driver in the evenings. Later he started teaching driving at different motor driving schools. He took me out to take a round around Bedford in his Mercedes and shared his success story. He owned numerous properties in Bedford and he was proud of it as he earned through by dint of his hard work. He told me that no work was smaller one and that is why at that age when he had everything with him and need not to do any work, he was still

taking the motor training classes and earning a handsome amount of money while remaining completely free rest of the time. He took me to the 'Supermarket' i.e. (groceries and other essential commodities store), being run by his wife. He proudly mentioned how his wife has been a strong pillar and looking after everything. He started this in 1985. He helped many other individuals particularly those coming from Punjab but merely earning money was not his aim of life and since 1976, he started associating with Ambedkarite and Buddhist organisations in Bedford and other parts of UK, particularly in association with another veteran Ambedkarite Chanan Chahal. Both of them embraced Buddhism along with their families in 1986. Though conversion to Buddhism has been a regular feature in UK particularly

(continew page 23)

A missionary committed to strengthen the Ambedkarite Buddhist movement in UK – Tribute : Ram Pal Rahi

among Ambedkarites yet this event became a major story in the British national media. Afterwards, he would attend various functions particularly Ambedkar Jayanti celebrations as well as Buddha Purnima celebrations. In the 1990s Ambedkarite movement was spreading its wings in various parts of the world including Europe, America as well as Asia. Ambedkarite Intellectuals, activists and political leaders had organised many such important meetings in Malaysia,

France, Japan, Canada, Italy etc. He travelled extensively in India and beyond including Portugal, Italy, France, Belgium, Canada, America, Malaysia and Japan to participate in the Ambedkar and Buddhist related events.

Bedford based Ambedkarite and a friend of Mr Ram Pal Rahi, Mr Arun Kumar says, 'After the untimely demise of Chanan Chahal in 2009, Ram Pal pledged himself to carry on Chanan's legacy to promote Babasaheb's

mission. As the President of Punjab Buddhist Society, UK, Rahi was instrumental in completing the Takshashila Buddha Vihara (TBV) in Ludhiana. It was inaugurated by Mr Ram Vilas Paswan who was very active with Ambedkarites world over. I had an opportunity to visit the Takshshila Buddha Vihar and can say that it was wonderful feeling there. The gate of the Buddha Vihar look like that in Sanchi Stupa. That apart, the iconic statue of Baba Saheb Ambedkar

near the main is simply inspiring and gives you a feeling of being at a place which emerged from Ambedkarite perspective. It was an honor to visit not only his house in Bedford but also the Gurudwara that he helped built in Phagwara known as Takshshila Buddha Vihar. Mr Ram Pal Rahi was associated with many other Ambedkarite organisation, encouraged and promoted people and helped the needy through financial support also. He was helping many other charity and

welfare organisations in Punjab and elsewhere. Mr Ram Pal Rahi was deeply dedicated to the cause of Ambedkarite Buddhist movement and served in various capacities. At the moment, he was serving as President of Ambedkarite and Buddhist Organisation (FABO) UK as well as Ambedkar Mission Society, Bedford. I had opportunity to roam around Bedford with him and participate in several panel discussions organised by the local channels

in Bedford. Thanks to our friends Devinder Chander ji in Birmingham and Arun Kumar ji at Bedford, I got the opportunity to learn a lot from the inspiring life of Shri Ram Pal Rahi. His untimely death is a big blow to Ambedkarite and Buddhist movement in England but I sincerely hope friends will carry his legacy further and the movement will not only grow but will widen its horizon. Our condolences to the family of late Ram Pal Rahi.

Ambedkar International Mission Celebrates 135th Birth Anniversary of Dr Babasaheb Ambedkar in London

THE ASIAN INDEPENDENT
UK

LONDON: The Ambedkar International Mission celebrated the 135th Birth Anniversary of the great Dr Babasaheb Ambedkar on Sunday, 10th May 2015, at Elmhurst Primary School, Upton Park Road, Forest Gate, London E7 8JY.

The celebrations were well attended and supported by the local community, with participants travelling from many parts of Britain, including Birmingham, Southall and other parts of London. Local Member of Parliament Sir Stephen Timms, Labour member for East Ham and Minister of State for Work and Pensions, also came to support the event.

Mr Sat Pal Muman, Secretary of the Mission, opened the celebrations by welcoming guests. The Most Venerable Dr Siri Sumana, Patron and Chairman of the Mission, was invited to light the candles and incense sticks together with honorary guest Gaurav J. Pathania, Assistant Professor of Sociology and Peacebuilding at Eastern Mennonite University, Virginia, USA, accompanied by Professor Meena Dhanda, visiting Professor at the London School of Economics, Professor of Philosophy and Cultural Politics at the University of Wolverhampton and an Ambedkarite scholar. Professor Dhanda plays a leading role in anti-caste activism through her writings and speeches.

Mr Muman introduced Sir Stephen and thanked him for his participation. Sir Stephen was invited to address the audience. Mr Muman recalled that Sir Stephen had been associated with Ambedkar Birth Anniversary celebrations for many years and conveyed heartfelt support and appreciation on behalf of the mission. He reminded the audience that Dr Ambedkar's Birth Anniversary is celebrated and respected all over the world, across all continents. At the same time, Mr Muman highlighted the rise of right-wing politics and nationalism under Nigel Farage, leader of the Reform Party, warning that this will damage the social fabric of Britain. He stressed the need to stem the politics of hate and polarisation. Quoting Dr Ambedkar, he warned that hero worship is a sure road to degra-

ation and eventual dictatorship, as seen in the USA at present and in a number of European countries. Mr Muman also asked Sir Stephen to say a few words regarding the Pension Triple Lock policy of the current Labour government under Sir Keir Starmer.

Sir Stephen Timms mentioned that he was delighted once again to participate, something he has done for decades, and was glad to see the great attendance. He said that when we think of Dr Ambedkar as a titanic political leader, his political work has reverberated down the decades. He was a great lawyer, a very powerful social reformer who unleashed positive change in India that is echoed around the world, and a very important and impressive economist as well. He reflected that Dr Ambedkar, the chief architect of the Indian Constitution, was inspired by the Buddha's teachings and enshrined the principles of Liberty, Equality, and Justice in the Preamble to the Indian Constitution. This formed the basis of Dr Ambedkar's politics. Responding to the question on the Pension Triple Lock, Sir Stephen reiterated the Labour government's position: it is committed to delivering the pension Triple Lock, in line with the highest of the three metrics: inflation, wage growth, or 2.5%.

During the last few months, the Mission lost three stalwarts: Mr Prem Chand Mann, Hari Ram Leal and Gurdial Chand Banger. Special tributes were paid to

their memory through the presentation of slides recalling their contributions to the mission since it was founded in 1974. The family of Prem Chand Mann offered Langar Sewa (food) in his memory, together with a substantial financial donation to the mission. The families of Mr Hari Ram Leal and Mr Gurdial Chand Banger also made substantial financial donations. A minute of silence was held to cherish their memory.

Mr Ram Kumar Rull, a motivational speaker, reminded the audience that his father, Mr Mengha Ram Rull, came to Britain in the 1950s and inspired the Indian Workers Association. He praised Dr Ambedkar for giving inspiration for education, quoting him: "Life should be great rather than long." He said Dr Ambedkar stood for Equality, Human Rights, and Social Justice, and urged the audience to fight injustice, try to be better people, look upon life in a positive light, and be grateful for everything we have.

Mr Resham Mahay, president of the Ambedkarite Buddhist Community, Birmingham, reminded the audience of 20th March 1927, when Dr Ambedkar launched the Mahad agitation to demand access to the public tank to drink water. On 25th December 1927, he burned the Manusmriti – the book that enslaved women and Dalits. He also praised Dr Ambedkar for his role in introducing labour rights, namely the reduction of working hours from 14 to 8 hours, maternity benefits, trade

union rights and minimum wage principles.

Professor Gaurav Pathania, an Ambedkarite scholar, activist, poet and community organiser in the USA, was introduced by Mr Muman. Professor Pathania's role as Dr Ambedkar was praised in the film Origins, which charts the life of Isobel Wilkerson, an award-winning American journalist, author, and historian. Professor Pathania highlighted Ambedkarite activism in Britain and mentioned a joint book project with Mr Muman on the emergence, development, and evolution of the Ambedkarite movement in Britain. He cited Mr Muman as his inspiration for the book. He also highlighted a recent article published in a reputable caste journal on the transnational journey of Mrs Maadhuri Hiereker, an Ambedkarite woman. He read out powerful poetry he composed in Hindi, depicting how modern, educated Dalits are unwavering in their fight against caste oppression and inequality, which was received with great enthusiasm and applause.

Responding to a question from Mr Muman as to who celebrates Dr Ambedkar's Birthday and why, Professor Meena Dhanda gave a powerful message. She said there are politicians who want to exploit and influence the family of Babasaheb Ambedkar. They repeatedly enact a drama, making promises and breaking them. That is the annual picture we see enacted by the political classes in India. Professor Dhanda asked what our duty is:

"We should watch and analyse the politicians' drama and take a step back. We have to separate the mask from the man and remind ourselves of what the man behind the mask is doing. We must not be fooled."

Mr Gautam Chakraborty, Joint Secretary of the Federation of Ambedkarite and Buddhist Organisations, deeply reflected on the Ambedkarite stalwarts recently passed away, especially the recent sudden loss of Mr Ram Pal Rahil from Bedford, whom he had known for over fifty years. He mentioned Neha, a film producer from India in the audience, who made a recent documentary film about untouchability in India. He said the Dr Ambedkar caravan will continue and fulfil his dreams. He presented a recently published book on Dr Ambedkar's famous quotations to Professor Pathania by a retired Indian Ambassador from Bootan Mandi, Ramesh Chander.

Mr Balram Siddhu, Bahujan Samaj Party worker and long-time supporter, recalled the memory of the mission's stalwarts and then quoted political slogans of Manyavar Kanshi Ram in response to the question of who celebrates Dr Ambedkar's Birthday and why: "Vote hamara, Raj Tumahara, Nahin Chalega, Nahin Chalega" "Vote se lenge PM, CM, arakshan se lenge SP DM" "Jiski jitnee Sankhya Bhari, utani uski Bhagyadari" "Jo Bahujan ki baat Karega, who hi Delhi pe Raj Karega"

He said these slogans emphasise the power of the vote. He warned against false propaganda on social media and called upon everyone to embrace Buddhism as advised by Dr Ambedkar. He stated that we celebrate Dr Ambedkar's Birthday because he fought for equality, but politicians merely celebrate it to capture votes. He also claimed that Indian democracy is undermined by disenfranchising voters by the Indian Election Commission, which, in the hands of the ruling BJP, massively deleted voters from the voters' list in the recent election in West Bengal. He urged the audience to support Behan Mayawati, leader of the Bahujan Samaj Party, and to follow the mission of Dr Ambedkar.

Tejinder Dhillon, from the Singh Sabha Gurudwara, Southall, began by saying that YouTube and social media are full of Dr Ambedkar's birthday celebrations. He touched on the issue of politicians who take votes on the ticket of one party and then deceitfully join another after winning. He recalled Dr Ambedkar's early life and stressed the importance of education, which Dr Ambedkar used to emancipate the downtrodden. He criticised (Mahatma) Gandhi's duplicity in upholding caste in his Gujarati writings, while speaking against the caste system only when addressing the British and Westerners during the Indian independence movement.

The audience was enthralled by revolutionary songs sung by Bhai Tejinder Singh and Giani Onkar Singh, a solo tabla performance by Pandit Sudarshan Das, and a song in praise of Dr Ambedkar presented by a ladies' group from Shri Guru Ravidas Gurudwara, Newham Sangat – Mrs Sumitra Suman, Mrs Gurbaksh Kaur, and Mrs Kaushalya Devi.

Ravi Chawla of Chawla TV London recorded the video of the entire production and livestreamed it to YouTube. Mr Subhash Jassal, the Mission's treasurer, read out the donor list and thanked all the donors for their generous donations. The programme ended with thanks from Mr Muman.

(continew page 25 (photo))

Ambedkar International Mission Celebrates 135th Birth Anniversary of Dr Babasaheb Ambedkar in London

समान वीवली
निष्ठुन

Nearly 36 Sewer and Septic Tank Deaths Across India in Three Months (March to May 2026)

THE ASIAN INDEPENDENT UK

Continuing Crisis of Manual Scavenging

Nearly 36 Sewer and Septic Tank Deaths Across India in Three Months (March to May 2026)

Dalit Adivasi Shakti Adhikar Manch (DASAM) organised a press conference on 22 May 2026, from 4:00 PM to 6:00 PM, at the New Lounge, Ground Floor, Press Club of India, New Delhi, to address the continuing crisis of manual scavenging and the recurring deaths of sanitation workers engaged in hazardous sewer and septic tank cleaning across India. The press conference was attended by numerous people from diverse backgrounds, and members of the media were also present.

The press conference was organised in the backdrop of a disturbing series of sewer and septic tank deaths reported across multiple states during March–May 2026. During this three-month period alone, at least 36 sanitation workers died while cleaning sewers, septic tanks, drains, and sewage chambers under extremely unsafe and illegal conditions. These deaths were reported from Bihar, Chhattisgarh, Madhya Pradesh, Delhi, Haryana, Rajasthan, Uttar Pradesh, Maharashtra, and Tamil Nadu.

The workers who died were mainly from Valmiki communities and other historically marginalised communities or migrant workers and were largely employed through informal contractor arrangements that continue to shield municipal bodies, private institutions, industries, and government agencies from accountability. In nearly every case, workers were forced to enter highly toxic confined spaces without oxygen cylinders, breathing apparatus, gas detectors, protective clothing, harnesses, or emergency rescue systems. Several of the deaths followed a repeated and disturbing pattern commonly seen in sewer and septic tank fatalities across India: one worker

entered a chamber and collapsed due to toxic gas inhalation or oxygen depletion, and other workers subsequently entered in attempts to rescue him, only to die themselves due to the same unsafe conditions. This recurring “rescue-chain fatality” sequence exposes the complete absence of even the most basic confined-space safety protocols.

Among the major incidents reported during this period were:

Four members of a family died inside a septic tank in Vaishali, Bihar;

Three workers died inside a hospital septic tank in Raipur, Chhattisgarh;

Sewer workers died during rescue attempts in Indore, Madhya Pradesh;

The death of a contractual sanitation worker in Seemapuri, Delhi, allegedly after being coerced into hazardous open drain cleaning; Multiple sewer deaths in Haryana, Rajasthan, Uttar Pradesh, Maharashtra, and Tamil Nadu involving contractors and municipal sanitation operations;

The deaths of migrant labourers occur inside industrial drainage tanks and sewage chambers without any protective systems.

These deaths have occurred despite the legal prohibition of hazardous manual scavenging under the Prohibition of Employment as Manual Scavengers and their Rehabilitation Act, 2013; repeated judgments and directives of the Supreme Court mandating mechanisation and compensation; and repeated government assurances regarding the elimination of manual scavenging practices.

The Supreme Court has repeatedly held that no person should be made to enter sewers or septic tanks without adequate protective equipment and safety protocols and has directed compensation of Rs 30 lakh for sewer and septic tank deaths. Yet, hazardous manual entry continues routinely across the country with little accountability.

The union government itself informed Parliament that 622 sanitation workers died in sewer and septic tank cleaning operations between 2017 and early 2026 across 21 states and union territories. The government further disclosed that:

317 sanitation workers died during hazardous sewer and septic tank cleaning operations between 2021 and 2025; By April 2026, the NAMASTE scheme had profiled 89,248 sewer and septic tank workers.

52 affected families had reportedly not received compensation despite Supreme Court directives.

At the same time, the actual number of deaths is likely far higher because many fatalities are routinely recorded merely as accidental workplace deaths rather than manual scavenging deaths. Informal and outsourced contractor systems also contribute significantly to the concealment of labour violations and deaths.

The purpose of the press conference was to bring urgent public attention to the continuing existence of caste-based sanitation labour and the systematic institutional failures that perpetuate these deaths. The press conference examined how the persistence of manual scavenging reflects entrenched caste discrimination, labor exploitation, administrative negligence, weak enforcement of safety standards, and the failure of governments and civic authorities to implement

mechanized sanitation systems despite repeated commitments.

The press conference also highlighted the continuing denial of justice and dignity to sanitation workers and their families, including failures in compensation, criminal accountability, rehabilitation, alternative livelihoods, and long-term social protection.

Speaking at the press conference, Dharmendra Bhati, president of the Municipal Workers Lal Jhanda Union (CITU), said, “I have been working closely with DASAM for the last ten years on the issue of manual scavenging. The government claims that sanitation work has been mechanised, but the reality on the ground is very different. The health of sewer workers is most severely affected by this work. Earlier, around 10–13 deaths used to occur every month, but now 15–20 deaths are being reported. In the month of March, toxic gases inside sewers increase significantly.”

He further stated, “Contractualization is one of the biggest problems in the Delhi Jal Board.” In 1998, there were nearly 36,000 permanent workers in DJB, but now the number has reduced to around 10,000. The government disowns contractual sewer workers, who are denied minimum wages, safety equipment, training, ESI cards, and regular health check-ups. Earlier, health

screenings were conducted every six months, but now workers wait years. Sewer workers are exposed to toxic gases every day, leading to chronic illnesses.”

He added, “If workers earned dignified wages, they would not risk entering sewers on Sundays or during free time for just Rs 400–500 a day. Families of deceased workers should receive compensation within a fixed time frame, as many families struggle even to perform the last rites. All sewer workers should be given permanent jobs in DJB, contractual workers should be regularised, and the government and administration must seriously think about their well-being.”

Kawalpreet Kaur, a lawyer, said, “According to DASAM’s report, 36 sewer worker deaths took place in just three months, which means an average of 12 deaths every month. This is completely unacceptable. Despite the Manual Scavenging Act, 2013, and several court judgments, these deaths continue.”

She further said, “In the Balram Singh case, compensation for sewer deaths was increased to Rs 30 lakh, but why are workers still being forced to risk their lives for Rs 400–500 a day? What circumstances force workers to knowingly enter death traps? This is a matter of grave concern for both the administration and society because workers are being pushed into conditions resembling

slavery.”

Criticising the contractual labour system, she stated, “In the contractual system, neither municipal agencies nor contractors take responsibility for workers’ safety. In a regularised system, at least the state is accountable. Workers are not even receiving minimum wages, which courts have recognized as a form of bonded labor. Sewer workers deserve living wages, not just minimum wages. Since sewer work is essential for public health, sanitation workers should be recognised as frontline workers. All contractual workers must be regularised and provided permanent employment.”

Highlighting the health crisis faced by sanitation workers, she added, “Nobody is talking about the serious health issues faced by sewer workers. They are denied proper healthcare and long-term medical support. Compensation of Rs 30 lakh for death and Rs 20 lakh for injury is still not enough. Sanitation workers deserve living wages and dignified lives.”

Rajiv Paliwal, National President, Akhil Bhartiya Nigam Mazdoor Adhikar Union, said, “The 36 deaths of sewer workers are condemnable, and the situation on the ground is very miserable. Dalits are being treated as slaves even after 78 years of India’s independence. The government should think about the victims because they are not alone but have families behind them who are forced to live lives of poverty and helplessness after the death of the worker.”

He further added, “At least rehabilitation should be there so that these families do not suffer. We should launch a comprehensive and nationwide campaign for sanitation workers for their welfare and better working conditions. The administration should fully implement policies and statutory laws to reduce these deaths or otherwise bring strong mechanisation and proper training among workers.” (continew page 27)

Nearly 36 Sewer and Septic Tank Deaths Across India in Three Months (March to May 2026)

Mohsina Akhter, National Coordinator, DASAM, said, "Between March and May 2026 alone, at least 36 sanitation workers lost their lives while cleaning sewers, septic tanks, drains, manholes, and sewage chambers under unsafe, illegal, and inhuman conditions. These deaths expose the continuing reality of caste-based sanitation labour, institutional negligence, weak enforcement of laws, lack of mechanisation, exploitative contractor systems, and systematic denial of accountability." She further stated, "The incidents reported across multiple states reveal a recurring nationwide pattern where workers are forced to enter toxic confined spaces without protective equipment, oxygen support, gas detectors, breathing apparatus, or rescue systems. Informal and unregulated contractor arrangements

continue to dominate sanitation work, leading to repeated rescue-chain deaths, delayed compensation, and denial of responsibility. Dalit communities, particularly Valmiki and other historically oppressed caste groups, along with migrant and economically vulnerable workers, continue to be disproportionately pushed into hazardous sanitation labour." She added, "These deaths are not isolated accidents but the result of structural caste discrimination, exploitative labour systems, administrative failure, weak implementation of the law, and continued dependence on dangerous sanitation practices. Despite the Prohibition of Employment as Manual Scavengers and their Rehabilitation Act, 2013, and repeated Supreme Court directives, hazardous manual cleaning continues across the country."

Highlighting the long-term impacts of sanitation labour, she stated, "Manual scavenging and hazardous sanitation labour also cause severe long-term physical, neurological, psychological, and occupational health impacts, including toxic gas suffocation, respiratory diseases, skin infections, musculoskeletal disorders, neurological complications, drowning risks, trauma, mental health impacts, substance dependency, and reduced life expectancy. Yet occupational health monitoring, regular medical screening, insurance coverage, healthcare access, compensation, and rehabilitation support remain largely absent." The discussion focused on the urgent need for the following: Strict enforcement of the Manual Scavenging Act and labour safety laws; Criminal accountability for contractors, municipal offi-

cial, industries, and institutions responsible for hazardous sanitation work; Universal mechanisation of sewer and septic tank cleaning operations; Immediate implementation of mandatory confined-space safety protocols; Timely compensation and rehabilitation for affected families; Sustainable livelihood alternatives for sanitation workers; Recognition of sewer and septic tank deaths as structural caste violence rather than isolated accidents; Greater public and institutional awareness regarding the illegality and inhumanity of manual scavenging practices. The press conference collectively demanded immediate criminal accountability, complete mechanization of sanitation systems, a national occupational health framework for

sanitation workers, time-bound compensation and rehabilitation, nationwide independent audits, transparent national databases documenting sanitation worker deaths, institutional training, and long-term measures aimed at dismantling caste-based sanitation labor systems. The continuing deaths of sanitation workers represent one of the gravest and most persistent forms of caste-based structural violence in India. These workers are not disposable labourers. They are human beings entitled to dignity, equality, safety, healthcare, and constitutional protection. The deaths documented between March and May 2026 demonstrate that hazardous manual cleaning of sewers and septic tanks continues despite legal prohibition, repeated court directives, and official claims of

eradication. Without strict accountability, complete mechanisation, comprehensive rehabilitation, occupational health protections, and serious efforts to dismantle caste-based sanitation labour systems, sanitation workers will continue to die performing hazardous work that should never require human entry. Dalit Adivasi Shakti Adhikar Manch (DASAM) stands in solidarity with the families of all deceased sanitation workers and calls upon the union government, state governments, municipal authorities, the judiciary, human rights institutions, and civil society to ensure that no worker is ever again forced to enter a sewer or septic tank to earn a livelihood at the cost of their life. Organised by: DASAM For contact: 8491052270, 7065721374

URGENT PRINTING AVAILABLE

All Types of Designing & Printing Services

OFFSET PRINTING

DIGITAL PRINTING

FLEX PRINTING

SCREEN PRINTING

- Visiting Card
- Letter Head
- Bill Book
- Posters
- Pamphlet
- Wedding Card
- Invitation Card
- Birthday Card
- Flex Banner
- Stickers
- Hand Bill
- Calendar
- Certificate
- Book Cover
- Menu Card
- Id Card

**Yash
Arts World**

Akalpur Road Phillaur
 ☎ 96467-56227 ☎ 98551-89599

Dr. Anne Murphy, History Department, UBC- a trusted scholar and a community connector

Asian Heritage Month is celebrated every year in Canada to honor the history and culture of Asia. In the spirit of celebrating this month, Chetna Association of Canada is pleased to highlight Dr. Anne Murphy for her role and contributions for advancing Punjabi language and the anti-caste movement in Canada.

Dr. Anne Murphy, History Department, UBC- a trusted scholar and a community connector

By Jai Birdi (Executive Director, Chetna Association of Canada)

Dr. Anne Murphy, Associate Professor in the Department of History at the University of British Columbia, is an accomplished scholar, writer, and community connector whose work has significantly deepened Canada's understanding of South Asian histories, cultures, and contemporary social issues. Her scholarship and community partnerships embody the core objectives of Asian Heritage Month, which celebrates the contributions of Asian communities to Canada while promoting inclusion, cultural understanding, and equity.

Within the Punjabi communities of Metro Vancouver, Murphy is affectionately known as "Anne Bhanji"

Dr. Anne Murphy facilitating discussion on establishing the Dr. Ambedkar Center for Emancipation (Dr. Ambedkar Symposium on Emancipation, March 16, 2026, University of British Columbia, Vancouver).

(Sister Anne ji)—a name that reflects the trust, warmth, and respect she has earned through years of meaningful engagement. Her work in Punjabi language preservation, theatre, and cultural history has strengthened community identity and ensured that the stories of Punjabi Canadians, including those from marginalized and caste-underprivileged backgrounds, are recognized as part of the broader Canadian narrative. This aligns directly with Asian Heritage Month's goal of celebrating the diversity and richness of Asian cultures in Canada.

A central focus of Murphy's current work is her leadership in the Caste in Canada research initiative, a groundbreaking project documenting the lived experiences of caste-oppressed Canadians. These experiences are often silenced due to stigma, trauma, and the enduring influence of caste hierarchies, which persist socially even though they are no longer legally recognized except within equity frameworks. By bringing these voices forward, Murphy's research contributes to a more inclusive understanding of South Asian

Canadian life and advances national conversations about human rights, equity, and social justice—key themes emphasized during Asian Heritage Month.

A vital community partner in this work is the Chetna Association of Canada, a Vancouver-based organization dedicated to advancing equality through education, advocacy, and community empowerment. Chetna's longstanding commitment to addressing caste discrimination and supporting affected individuals has made it an essential collaborator in

Murphy's research. Together, they bridge academic inquiry with lived community experience, ensuring that the project reflects both scholarly rigor and the realities of those directly impacted. This partnership exemplifies the spirit of Asian Heritage Month by highlighting how community organizations and academic institutions can work together to uplift marginalized voices and strengthen Canada's multicultural fabric. Through her scholarship, public engagement, and community partnerships, Dr. Anne Murphy embodies

the values celebrated during Asian Heritage Month: recognition of cultural heritage, amplification of underrepresented histories, and a commitment to building a more inclusive and equitable Canada. Her work continues to influence academic discourse, inform policy discussions, and inspire communities striving for dignity, representation, and justice. On the Asian Heritage Month, Chetna Association of Canada expresses its gratitude to Dr. Murphy for her role and contributions in advancing research and community engagement.

ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਉਰਜਾ ਸੰਕਟ

ਉਰਜਾ ਆਧੁਨਿਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਹੈ। ਹਰ ਮਸ਼ੀਨ, ਹਸਪਤਾਲ, ਉਦਯੋਗ, ਵਾਹਨ, ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਉਪਕਰਣ ਲਗਾਤਾਰ ਉਰਜਾ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਚਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੈਡੀਕਲ ਉਪਕਰਣ ਚਲਾਉਣ ਤੱਕ, ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਲਗਭਗ ਹਰ ਖੇਤਰ ਉਰਜਾ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਪਰ ਅੱਜ ਸੰਸਾਰ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਵੱਧਦੇ ਹੋਏ ਉਰਜਾ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੱਧਦੀ ਆਬਾਦੀ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਸਥਾਰ, ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਨਾ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਉਰਜਾ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਖ਼ਪਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਉਰਜਾ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਦਬਾਅ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਸੰਕਟ ਵੱਲ ਤੁਰੰਤ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਉਰਜਾ ਘਾਟ, ਆਰਥਿਕ ਅਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਤਬਾਹੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਰਜਾ ਸੰਕਟ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਰਜਾ ਦੀ ਮੰਗ ਉਪਲੱਬਧ ਸਪਲਾਈ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਕਾਸ, ਆਵਾਜਾਈ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਾਧੇ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਰਜਾ ਦੀ ਖ਼ਪਤ ਵਿੱਚ ਬੇਹੱਦ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਜੇ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦੇਸ਼ ਨਾ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਉਰਜਾ ਸਰੋਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕੋਲਾ, ਪੈਟਰੋਲਿਅਮ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ। ਇਹ ਸਰੋਤ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਹੇਠਾਂ ਲੱਖਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਸਨ, ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਗਤੀ ਨਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਿਗਿਆਨੀ ਲਗਾਤਾਰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਰੋਤ ਸੀਮਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਭਰਪਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਭੰਡਾਰ ਘੱਟ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਖਣਨ ਮਹਿੰਗਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੰਗ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਵਿਚਲਾ ਇਹ ਅਸੰਤੁਲਨ ਹੀ ਵਧਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ, ਬਿਜਲੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਰਜਾ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਨਾ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਉਰਜਾ ਸਰੋਤਾਂ ਨੇ ਦੋ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੌਰਾਨ ਕੋਲੇ ਨੇ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਦਿੱਤੀ, ਜਦਕਿ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਨੇ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਲੋੜੇਂ ਵੱਧ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੇ ਕਈ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਸੀਮਿਤ ਉਪਲੱਬਧਤਾ ਨਾ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਉਰਜਾ ਸਰੋਤ ਸੀਮਿਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦੁਬਾਰਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਈ ਤੇਲ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਕੋਲੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਘੱਟ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿੰਗਾ ਬਾਲਣ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਾ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਉਰਜਾ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਸੜਨ ਨਾਲ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ, ਮੀਥੇਨ ਅਤੇ ਸਲਫਰ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਵਰਗੀਆਂ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਗੈਸਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਛੱਡੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਗੈਸਾਂ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਅਮਲੀ ਵਰਖਾ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲ ਵਾਰਮਿੰਗ ਨੂੰ ਵੱਧਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹਵਾ ਦਮਾ, ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਕੈਂਸਰ, ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਹ ਸੰਬੰਧੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵੱਧਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲੋੜੇਂ ਵੱਧ ਕਾਰਬਨ ਉਤਸਰਜਨ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਗਰਮੀ ਨੂੰ ਫਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵੱਧਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਕਾਰਨ ਗਲੇਸ਼ੀਅਰ ਪਿਘਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਪੱਧਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ, ਸੋਕਾ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਬੰਧੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਹੁਣ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਆਰਥਿਕ ਅਸਥਿਰਤਾ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਬਾਲਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ, ਉਹ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਟਕਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਉਤਾਰ-ਚੜ੍ਹਾਵਾਂ ਲਈ

ਬਹੁਤ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੰਗਾਂ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਤੇਲ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਬਾਲਣ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਵੱਧਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਉਰਜਾ ਅਸਮਾਨਤਾ ਕਈ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਬਿਜਲੀ ਉਪਲੱਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਬਾਲਣ ਆਧਾਰਿਤ ਢਾਂਚਾ ਮਹਿੰਗਾ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਕਸਿਤ ਹੈ। ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਯੋਗ ਬਿਜਲੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹਨ।

ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਉਰਜਾ ਉਹ ਉਰਜਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਰੋਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸੂਰਜੀ ਰੋਸ਼ਨੀ, ਹਵਾ, ਵਗਦਾ ਪਾਣੀ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਵਾਰ, ਭੂ-ਤਾਪ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਬਾਲਣ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਸਰੋਤ ਟਿਕਾਊ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ। ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਉਰਜਾ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵ ਉਰਜਾ ਸੰਕਟ ਦਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੱਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸੂਰਜੀ ਉਰਜਾ ਸੂਰਜ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਉਰਜਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਪੂਰੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਵਰਤਦੀ ਹੈ। ਸੂਰਜੀ ਪੈਨਲ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਸੂਰਜੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਬਿਜਲੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਸਾਲ ਸੂਰਜੀ ਤਕਨੀਕ ਹੋਰ ਸਸਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਵਾਈ ਉਰਜਾ ਹਵਾ ਦੇ ਭੰਵਰਾਂ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਟਰਬਾਈਨਾਂ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਦੇਸ਼ ਹੁਣ ਕੋਲੇ ਅਤੇ ਤੇਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਘੱਟਾਉਣ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿੰਡ ਫਾਰਮ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜਲ ਉਰਜਾ ਦਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਬੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਗਦਾ ਪਾਣੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਲ ਉਰਜਾ ਅੱਜ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ

ਉਰਜਾ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਬਾਇਓਮਾਸ ਅਤੇ ਬਾਇਓਫਿਊਲ ਪੌਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਜੈਵਿਕ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਬਾਲਣ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੂੜੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਭੂ-ਤਾਪੀ ਉਰਜਾ ਧਰਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰਲੀ ਗਰਮੀ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਤਾਪ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਉਰਜਾ ਸਰੋਤ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੇ, ਟਿਕਾਊ ਅਤੇ ਗ੍ਰੀਨਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਉਤਸਰ-ਜਨ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ।

“ਉਰਜਾ ਲਾਕਡਾਊਨ” ਦਾ ਅਰਥ ਉਹ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਰਜਾ ਦੀ ਘਾਟ ਇੰਨੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਦਯੋਗ, ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਲੱਗਣ। ਅਜਿਹਾ ਸੰਕਟ ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਸਕੂਲਾਂ, ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਖੁਰਾਕ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖਤਰਨਾਕ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਉਰਜਾ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਉਰਜਾ ਦੀ ਬਚਤ ਨੂੰ ਸਕੂਲੀ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਨਵੀਕਰਨਯੋਗ ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਬੈਟਰੀ ਸਟੋਰੇਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ, ਜਨਤਕ ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਉਰਜਾ ਨੀਤੀਆਂ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਵੱਧਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਬਿਜਲੀ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਰਜਾ ਵਾਹਕ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਬਹੁ-ਉਦੇਸ਼ੀ, ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਕਈ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ, ਰੇਲਾਂ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਬਾਲਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਘਟਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਿਜਲੀ ਉਰਜਾ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਸਾਫ਼ ਵਾਤਾਵਰਣ ਜਦੋਂ ਬਿਜਲੀ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਕਮੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਬਿਜਲੀ ਮੋਟਰ ਪੈਟਰੋਲ ਜਾਂ ਡੀਜ਼ਲ ਇੰਜਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਕੁਸ਼ਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਆਸਾਨ ਵੰਡ ਬਿਜਲੀ ਨੂੰ ਪਾਵਰ ਗ੍ਰਿਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੰਬੀਆਂ ਦੂਰੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਅਤੇ ਬੈਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤਕਨੀਕੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਕੁਰੈਂਟ, ਰੋਬੋਟਿਕਸ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ।

ਫਿਰ ਵੀ ਕੇਵਲ ਬਿਜਲੀ ਹੀ ਉਰਜਾ ਸੰਕਟ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਬਿਜਲੀ ਅਜੇ ਵੀ ਕੋਲਾ ਆਧਾਰਿਤ ਪਲਾਂਟਾਂ ਤੋਂ ਬਣਦੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸਾਫ਼ ਉਰਜਾ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਉੱਨਤ ਸਟੋਰੇਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬੈਟਰੀ ਤਕਨੀਕਾਂ, ਸਮਾਰਟ ਗ੍ਰਿਡ ਅਤੇ ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਬਾਲਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਉਰਜਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਰਜਾ ਸੰਕਟ ਸਿਰਫ਼ ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਜਨ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਚੁਣੌਤੀ ਵੀ ਹੈ। ਨਾ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਬਾਲਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਹਰ ਸਾਲ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਕਾਲ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਵਾਹਨਾਂ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਬਰੀਕ ਕਣ ਫੇਫੜਿਆਂ, ਦਿਲ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਾਰਨ ਵਧਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਹੀਟ ਸਟ੍ਰੋਕ, ਡੀਹਾਈਡ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੰਕਰਾਮਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਰਜਾ ਘਾਟ ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ

ਮੈਡੀਕਲ ਉਪਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਉਰਜਾ ਸੰਕਟ ਤੁਰੰਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਧਿਆਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਨੁੱਖੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇੰਧਨ ਦੀ ਘਾਟ, ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਵੱਧਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ, ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਆਫ਼ਤਾਂ, ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਗਾਈ, ਖੁਰਾਕ ਸੰਕਟ, ਸਿਹਤ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਲਈ ਟਕਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਸੰਸਾਰ ਆਪਣੀ ਉਰਜਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮੌੜ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਨਾ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣੀ ਤਬਾਹੀ, ਆਰਥਿਕ ਅਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਉਰਜਾ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੂਰਜੀ, ਹਵਾਈ ਅਤੇ ਜਲ ਉਰਜਾ ਵਰਗੇ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਯੋਗ ਸਰੋਤ ਮਨੁੱਖਤਾ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਲਪ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਾਫ਼ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬਿਜਲੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਟਿਕਾਊ ਵਿਸ਼ਵ ਉਰਜਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਵੀਨਤਾ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਰਜਾ ਸੰਕਟ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਜੋ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਸਾਫ਼, ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੰਸਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਹੁਣੇ ਤੋਂ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਉਰਜਾ ਵੱਲ ਵੱਧਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਿਗਿਆਨ ਅਧਿਆਪਕ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ।

Samaj Weekly

ਸਮਾਜ

ਵੀਕਲੀ

Punjabi, Hindi & English Newspaper - UK & EU Edition

ਸਾਡੇ DIGITAL MEDIA ਨਾਲ ਜੁੜੋ

ਸਾਨੂੰ ਫੇਸਬੁੱਕ ਤੇ ਲਾਇਕ ਕਰੋ

ਸਾਨੂੰ ਐਕਸ ਤੇ ਫਾਲੋ ਕਰੋ

ਸਾਡੇ ਵਟਸਅੱਪ ਨਾਲ ਜੁੜੋ ਅਤੇ ਪਾਓ ਸਾਹਿਤ ਜਗਤ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੁਨੀਆ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਬੇਹਤਰੀਨ ਖਬਰਾਂ

ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਓ ਸਮਾਜ ਵੀਕਲੀ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਰੋਜਾਨਾ PDF ਉਹ ਵੀ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁੱਫਤ

ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

+44 7878 456484
email:-Samajweekly@gmail.com